

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusítása nem bocsátható

XL. évfolyam

89 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi április 20

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve havonként 60 lej. Aki pénzbeszedő megbízott által fizet az előfizetési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, fél évre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, fél évre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-zámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK BIHARMEGYÉT!

A diák

Oh, ez a szó az utóbbi években már nagyon sok alkalommal szerepelt napirenden. Szinte tulsokat. Csaknem folyton. A háború utáni esztendőknél főszereplője lett a diák, akit politikai kalandorok addig használtak eszközül, a míg önállósodott öncélú tényezővé vesélyesedett. A diák sohasem bűnös, a diákra sohasem szabad haragudni, a diák csak tragikus visszatükröződése annak a kornak, amelyben tanulja az erkölcsöt, a politikát, az életet.

A diák mindig azt csinálja, amire a nagyok tanítják. A diák nem hasadhat ki a saját korából. A diák az uralkodó pedagógiai szellemnek a mindenkor produktuma, az uralkodó pedagógiai szellem pedig a mindenkor uralkodó világnézeti szellemnek a természetes reflexe.

Tiszta és világos körbe-körbe ez, amelyből természetesen, érthetően léptek a porondra a bukaresti diákok, a revolveres rablógyilkosok, akik éjszaka legyilkoltak egy álmából felzavart embert és másnap könnyvel a hónuk alatt tágranyílt szemekkel hallgatták a tanár urat. Mintha misem történt volna. Lehet, hogy az ő felfogásuk szerint, — itt a borzalom — nem is történt semmi.

Csak egy kis tévedés, amit már ők nem vettek észre. Tulfiatalok voltak. Ugyanis ezek a fiatalok azt tanulták, azt látták és azt hallották, hogy ők nem is mindig bűn. Ezek a fiatalok a háború utáni idők szülöttei és a háború egyelőre ijedszövege itt felejtette az ölés szabadságát. Az embertelenség kéjét, a legázolás legalitását, A földi is ölt. Itt is nálunk és Németországban is. Horst Wesseltől nemzeti hős lett, dal lett, himnusz, szentséggé dalolták a zuhlott diákok. És Zelea-Codreanu is felmentették a leölt prefektusért. Hogy tudjon tehát egy ilyen kis diák disztintíválni? Egy ilyen fiatal Führer még nem elég ravasz és tapasztalt és ölés gyakorlati alkalmazásához.

Miket hall ma össze-vissza egy ilyen szegény diák? Nem lehet csodálkozni azon, hogy tévedett. A katedrálról a tanár ur folyton csinálja a megkülönböztetést ember és ember között. A tanító ur verset ír arról, hogy ki kell üzni a faluból a kereskedőt. És aztán a tatárfejük magyarok, meg a németországi zsidók, akikkel szemben minden szabad. A diákkongresszusok boldog majálisai, a tenyésztett szabadság, mind-mind összefonódott nagy halója annak a borzalmas ideológiai eszmézetavarnak, amelyen a mai diák szükségszerűen fentakad. Ezzé tenyésztették, a szülők nem ismerik a saját fiaikat, a diákszobában a publi revolvert pucol és egy óra múlva pénzért hasbalóvi a képviselő urat.

Oh, nagyon téved Angelescu miniszter ur, nem a mozi okozza ezt. Szegény, szomorú, buta és fantáziátlan minden rossz film ahhoz képest, amivel ma közéleti faktorok a diákokat traktálják. Szó sincs már a mozirol, miniszter ur!

Miniszter ur, ne a moziban, a sötétben keresse az igazi bűnösöket. Kint ágálnak azok már régen a napsütésben, a világoson. Bátran és nyíltan uszítanak és rontják az ön diákjait. Nagyon gyakran találhat belőlük azokon a katedrákon is, a honnan meleg és tiszta emberi szavakkal egészségesse kellene borogatni ezeket a felsebzett, fiatal lelkeket.

Mozi! Egy ilyen diák talán már nem is jár moziba. Rettenetes unalmas lehet neki.

Megkezdődött az átmenet az új kontingentálási rendszerhez

Mi lesz behozható május elseje után?

Bukarest, április 19

A kormány gazdasági bizottságának határozata alapján az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium hétfőtől kezdve megszüntette a két speciális kontingentálási bizottságot, a kereskedelmi és ipari bizottságot, amelyek eddig a behozatali engedélyeket kiadták. Ennek folytán ebben a hónapban a behozatali szabályozó igazgatóság fogja kiadni a behozatali engedélyeket, mégpedig az április 1. eltelti 9 hónap átlagbehozatalának negyedré-

sze erejéig. Ez előtt az igazgatóság előtt majdnem négyezer behozatali kérvény fekszik s így bizonyos, hogy ezek jórésze május 1. után, tehát már az új kontingentálási rendszer idejében kerül elintézésre.

Az új kontingentálási rendszer főbb alapelvei a következők lesznek:

Kivonják a kontingentálásból azokat a másodrangú fontosságú cikkeket, amelyek nem gyárthatók az országban, vagy

teljesen elengedhetetlenek az ipari üzemek működése szempontjából, mint például gépkatrészek és különféle készülékek. Ezzel szemben új cikkeket vonnak a behozatali korlátozás alá, amelyek eddig mentesek voltak. Másrészt pedig szabadon behozható lesz több nyersanyag. Számos cikkre rendkívüli behozatali illetéket vetnek ki, hogy ezek jövődelméből alapot létesítsenek s abból jutalmakat adjanak a kivitel fokozása céljából.

Nyugtalanítja Magyarország politikai köreit a hitlerista izgatás

Keresztes-Fischer belügyminiszter: A kormány a legteljesebb eréllyel lép föl azok ellen, akik idegen eszméktől fertőződtek meg s a fertőzést terjeszteni akarják — Magyarország nem vállalhatja idegen állam szerencsétlen kísérletezéséért a kockázatot

Budapest, április 19.

A magyar képviselőház pénzügyi bizottságában Fenyő Miksa, a Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke nagy bezedet tartott a Magyarországon is terjedőben levő horogkereszt mozgalom, illetve a hitlerizmus ellen. Fenyő Miksa kifejtette, hogy a magyarországi németesség körében és különösen a dunántúli részeken egyre erősödő náciizgatás kettős veszedelmet hozhat Magyarországra. Egyrészt nem kétséges az, nem is tagadják ma már, hogy a hitlerizmus idegen országokba való átplantálása a germán világhatalmi mámor céljait szolgálja. A pánger-mán törekvések a magyarországi kis német töredékeken keresztül kívánnak kelet felé terjeszkedni s azzal, hogy a germán elemeket magasabbrangu, uralkodásra alkalmas és egyedül méltó fajnak hirdetik és tartják, eléggé elárulják azt, hogy a germán elemek elfogultságának és önhittségének veszedelmes mérget akarják elültetni olyan országokban is, ahol a germán faj csak törpe kisebbségként szerepel. Másrészt a vezérség elvének hirdetése a magyar parlamentarizmus gondolatát kezdheti ki s komoly veszedelmeket jelenthet, ha ez az elv a magyarság körében is gyökeret verne.

Fenyő Miksa felszólalására Keresztes-Fischer belügyminiszter azonnal válaszolt. Kijelentette, hogy Magyarország politikai irányvonala ezer esztendő óta kialakult és megszilárdult vágyon halad előre.

Magyarországnak semmi szüksége sincs arra, hogy idegen eszméket kérjen kölcsön.

A magyar nagyon kis nép ahhoz, hogy nagy népek szerencsétlen kísérletezéseinek a kockázatát vállalhatná. Igaz, hogy a hazai németesség körében és a Dunántúlon valóban lelketlen és lelkiismeretlen izgatók dolgoznak, a kormány azonban reméli azt, hogy a magyarországi német kisebbség hivatott vezetői józanok, okosak maradnak és eddigi hűségükkel viseltetnek

az állam iránt. Amennyiben aztán a kormány azt tapasztalná, hogy az izgatók munkája nem eredménytelen s a náci-elvek kezdenek elhatárolódni a tömegekben is, úgy egy pillanatig sem habozik, hanem a legnagyobb eréllyel lép föl azok ellen, akik megfertőződtek az idegen eszméktől s ezt a fertőzést terjeszteni akarják.

A barbizoni villa különös titkai

Trockij a negyedik internacionálé fővárosát akarta megteremtetni Párisban — A francia lapok szerint Trockijnak szerepe volt a február hatodiki véres eseményekben is

Páris, április 19.

Jelentettük, hogy a francia minisztertanács határozatot hozott Trockij kiutasításáról azzal az indoklással, hogy az orosz menekült megszegte semlegességi fogadalmát és megsértette a vendégjogot.

A minisztertanács határozattal kapcsolatban most Sarraut belügyminiszter tájékoztató nyilatkozatot adott ki a francia sajtónak. A belügyminiszter szerint a „barbizoni villa titkának” leleplezésére indított vizsgálat minden kétséget kizáróan megállapította azt, hogy Trockij Páris szomszédságában olyan működést fejtett ki, amely a francia politikai életbe való beavatkozásnak tekinthető. A barbizoni villában talált iratokból kiderült, hogy az orosz menekült a moszkvai internacionáléval szemben meg akarta szervezni a negyedik internacionálét s ennek a

központját és irányító fővárosát Párisban képzelte el. Trockij lapot szerkesztett Párisban. Igaz, ez a lap csak 500 példányban jelent meg, más célja azonban nem is volt, mint az új kommunista szervezet főirányítóinak a tájékoztatása. Szerkesztettek aztán a barbizoni villában mindenféle kiáltványokat, röpiratokat, izgatócélú füzeteket, falragaszokat. A villában házkutatást tartó rendőrség hatalmas mennyiséget foglalt le ezekből az iratokból.

A belügyminisztériumi tájékoztatót aztán a párisi lapok bőséges magyarázatokkal kísérik. A Liberté szerint bizonyítottnak vehető, hogy Trockij különösen a február hatodiki véres események után avatkozott bele a francia politikai életbe. A Journal szerint viszont már a február hatodiki események is a Trockij nevéhez fűződnek. Az orosz emigráns szívesen dol-

Tessék kivágni és eltenni!

11. sz. SZELVÉNY

a B. L. áprilisi
regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab áprilisi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934. áprilisi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedhetőek Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

gozott Páris forradalmasításán, meg akarta teremteni a negyedik internacionálé alapján álló francia szovjetet, amelynek ő lett volna a feje és irányítója.

Trockij egyébként jelenleg felügyelet alatt áll. A francia kormány nem tudja, hogy mit tegyen vele. Londoni jelentés szerint lépések történtek olyan irányban, hogy az Amerikai Egyesült Államok kormánya adjon Trockijnak letelepedési engedélyt, Newyorkból azonban igen gyorsan megjött az elutasító válasz. Az Egyesült Államok kormánya jó viszonyban akar élni Moszkvával, tehát nem adhat helyet a jelenlegi oroszországi szovjetrendszer halálos ellenségének. Egy más jelentés szerint most Trockij Délamerikába szeretne eljutni, ha megkapná az engedélyt az ottani letelepedésre.

— Agyvértódulás, szívzorongás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával igen gyorsan megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a Ferenc József víz a makacs székzsorulás és az emésztőcsatornán át történő mérgeződések mindenféle jelenségénél — öregnek és fiatalnak — a legjobb szolgálatot teszi.

Moszkvába mennek a menekült osztrák szociáldemokraták

Brünn, április 19.

A szociáldemokrata felkelés leverése után Ausztriából elmenekült szociáldemokraták Oroszországtól kaptak letelepedési engedélyt, helyesebben meghívást. Az első ilyen menekülteket szállító vonat már el is indult Moszkva felé 350 utasával.

Kezdődik már Csehszlovákiában is...

Prága, április 19

Kormánykörökből kiszivárgott hírek szerint azok a nagyobb pártok, amelyek a koalíciós kormányt alkotják, meg egyeztek az új választói törvény alapelveiben s kimondták, hogy a jövő év márciusában a tartományi és parlamenti választásokat ennek a törvénynek az alapján hajtják végre.

Az új választói törvény pedig alapján véve azt mondja ki, hogy a választásból ki kell maradnia az államellenesnek minősített pártoknak és a kispártoknak is.

Sulyos jelentőséget tulajdonítanak Titulescu párisi tárgyalásainak

Egyre inkább kidomborodik az olasz-francia vetélkedés az európai politikai irányítás vezérszerepéért

A Párisból parancsolt kettős irányvonal: 1. A Balkán-egyezmény kiszélesítése az olasz törekvések ellen; 2. Mussolini középeurópai terveinek támogatása addig, amíg az a kisantant-államok javára válik

Svájc megtagadja Oroszország jogi elismerését

A bulgár miniszterelnök kanyargós politikai utvonala Európán keresztül

Páris, április 19.

A világsajtó és az európai külpolitikai szolgálat figyelmébe Titulescu párisi tárgyalásai felé fordult. Minden európai fővárosban érzik, hogy Párisban most sulyos kérdések kerülnek napirendre s Barthou francia külügyminiszter és Titulescu román külügyminiszter megállapodásai nagy horderejűek lesznek minden tekintetben. A nyugati politikát még ma is irányító Franciaország tárgyal most keleti szövetségeseinek, a kisantant-államok szövetségének a megbízottjával, Titulescu román külügyminiszterrel. Ezen a tárgyaláson nemcsak a leszerelés kérdésében való tulsúly megteremtése, hanem az összes ezzel kapcsolatos kérdések döntő jelentőségű irányzatot kaphatnak.

Franciaország és a kisantant-államok összefogása további harcot, vagy békét hozhat a középeurópai ujjaépítés ügyével, a Szovjetnek a Népszövetségbe való bekapcsolásával, a Balkán-egyezménnyel és még egy egész sereg apróbb kérdéssel kapcsolatban. Az elhatározott harc, vagy az elhatározott béke viszont Európa jövődéli politikai elrendeződésére lesz majd kétségtelenül nagy hatással.

A LESZERELÉS KÉRDÉSE

A több oldalról érkezett jelentéseink az alábbi összefoglaló képet adják:

Lebrun köztársasági elnök kedden délelőtt adott Titulescu és felesége tiszteletére. Ebéd után másfélórás tanácskozás volt az elnök és Titulescu között. A román külügyminiszter azután Barthou francia külügyminiszternél és Petain marsallnál jelent meg tisztelegő látogatáson. A tisztelegő látogatásból hosszabb tanácskozás fejlődött ki. Barthou ismertette Titulescuval a leszerelés kérdésében Angliának küldött francia válaszigjegyzéket, amelyet a minisztertanács kedden délelőtt hagyott jóvá. Titulescu helyeselte a jegyzéket, amely tiltakozás a német fegyverkezéssel szemben s egyedüli megoldási lehetőségnek a Népszövetségbe való visszatérést látja. Egyetértett Titulescu Barthouval a többi időszaki kérdésben is s aztán abban állapodtak meg, hogy Barthou nemcsak Prágába látogat el, hanem Bukarestbe is. Ennek a látogatásnak az időpontját azonban még nem tudták megállapítani.

Titulescu szerdán Doumergue miniszterelnökkel és Barthouval tovább folytatta a tanácskozásokat. Ezeket a megbeszéléseket azonban már nemcsak a leszerelés kérdéséről volt szó.

A BALKÁN-EGYEZMÉNY ÉS BULGÁRIA

A párisi sajtó megnyilatkozásai hivatalos nyilatkozatok nélkül is iránytűmutatók lehetnek arra, hogy milyen kérdések szerepelnek Barthou és Titulescu tanácskozásának rendjén. A lapok általában igen fontos diplomáciai tevékenység kezdetének tekintik Titulescu párisi látogatását. Megjegyzik, hogy Titulescu és Musanoff bolgár külügyminiszternek tervezett párisi találkozója elmaradt, aminek természetesen megint csak van magyarázata. Musanoff nem akart még személyesen tárgyalni Titulescuval, viszont eléggé tájékoztatott Doumerguet és Barthout ahhoz, hogy a francia kormány tisztán lássa Bulgária helyzetét. Musanoff Titulescu elől Londonba utazott, de Barthou közölte Titulescuval mindazt, amit a bolgár külügyminiszter neki mondott.

Itt kapcsolódik a dologba Jeftics jugoszláv külügyminiszter ankarai látogatása. Az Echo de Paris úgy tudja, hogy Ankarát nagyon nyugtalanítja Olaszország viselkedése. Olaszország azzal, hogy három új repülőbázist létesített, nem igen hagy kétséget szándékai felől. Törökországnak védekeznie kell s a Balkán-egyezmény volna az, amelyet egyenesen ki lehetne játszani Olaszországgal szemben. Igen ám, de a Balkán-egyezmény Bulgária kimaradása miatt nem sokat ér. Ezt Titulescu őszintén megmondta Barthounak. A francia diplomáciának tehát úgy kellene dolgoznia, hogy Bulgária bátorrágot kapjon az egyezményhez való csatlakozáshoz. Titulescu azt hiszi, hogy

amennyiben úgy Jugoszlávia, Románia és Görögország, mint Törökország megneemtámadási szerződést kötne Bulgáriával, ez eléggé megnyugtatóna a bolgár kormányt. És jó volna ez arra is, hogy Bulgária lemondjon a békeszerződések erőszakos módosításának a tervéről. Jeftics ankarai tárgyalásai ebben az irányban haladnak, eredményről azonban az adott körülmények között alig lehet beszélni addig, amíg Bulgária is bele nem kapcsolódik a Balkán-egyezménybe. Különösen most, amikor arról van szó, hogy a Balkán-egyezményt esetleg az olasz törekvések útjába állítsák. Bulgáriát ugyanis éppen Olaszországhoz való viszonya idegesítette eddig is.

MUSANOFF ÚJ UTIRÁNYA

Nagy figyelmet és jelentőséget szentel a francia sajtó ilyen körülmények között Musanoff jelenlegi tárgyalásainak és különösen új utirányának. A bolgár miniszterelnök ugyanis, — amint a jelentések mondják, — Londonból Berlinbe utazik, ahol gazdasági és politikai kérdésekről tárgyal. Berlin után a következő állomás újra Páris lesz, de csak azután, miután Titulescu onnan eltávozik.

Aztán a további még érdekesebb két állomás: Róma és Budapest.

A római „hármasság” és Franciaország

Ez a nem egészen alaptalanul felmerült gyanu teszi szükségessé azt, hogy Musanoff Berlinbe is ellátogasson. A bolgár miniszterelnök nagyon jól tudja, hogy az olasz diplomácia sem vak s amennyiben a francia befolyás tulsúlyra vergődhetne a kisantant államszövetségen keresztül Középeurópában, úgy abban a pillanatban Olaszország nem tekint el Németország bevonásától. Ennél a pontnál viszont újra a francia—német ellentét kerül előtérbe.

A francia lapok jelentései szerint Párisban igen nagy figyelemmel kísérik az olasz külpolitika irányvonalának egyre erőteljesebb kidomborodását. Párisban érzik, hogy az olaszok erős fellépésre készülnek a dunai kérdésben. Ez a fellépés ma még Franciaország hozzájárulásával történik. A későbbiekben talán Barthou tervezett római látogatása dönti el. Ott, ezen a római tanácskozáson nyílt kérdésé lehet az, hogy a további európai politikának Olaszországtól vagy Franciaországtól szabja-e az irányt.

Semmi kétség nem foroghat fenn: a bolgár miniszterelnök tájékozódó s talán alkuvó körúton van. Tárgyal Párisban is, üzenetet hagy maga után Titulescunak, aztán Londonon keresztül Berlinbe megy, onnan vissza Párisba, hogy megtudja Titulescu látogatásának az eredményeit s végül Rómán keresztül utazik Budapestre. Politikai szempontból kanyargósabb körutat szinte elképzelni is lehetetlen a mai Európában. Bulgária azonban nagyon óvatos és nagyon kitartó tud lenni. Minden oldalról tájékozódni kíván, mielőtt elhatározná magát valami sulyosabb lépésre. Musanoff világosan akarja látni azokat az összefüggéseket, amelyek a Balkán-egyezmény és a római hármasság között vannak. Tudni akarja, hogy mit akar Olaszország a római hármasság egyezményen keresztül, de főként tudni kívánja azt, hogy miért robbanhat a Balkán-egyezmény francia közvetítéssel és segítséggel Olaszország ellen akkor, amikor a római egyezményt viszont Franciaország is támogatni látszik. Az volna talán a francia politika célja, hogy a középeurópai összefogást a kisantant-államok okos bekapcsolásával a Balkán-egyezmény hatáskörébe juttassa át és szükség esetén visszafordítsa Olaszország ellen?

A SZOVJET-KÉRDÉS

Fontos pontja a párisi tárgyalásoknak az ugynevezett „szovjet-kérdés” is. Oroszországnak a Népszövetségbe való bekapcsolása francia óhaj volna, Oroszország azonban nem enged könnyen a francia óhajnak, belépését sulyos feltételekhez köti. Ragaszkodik például ahhoz, hogy a Népszövetség minden tagállama ismerje el jogilag a Szovjet-szövetséget.

A francia diplomácia már régóta egyengelt a talajt, tényleges eredményt azonban nem ért el.

A svájci sajtó erős harcot kezdett a Szovjet elismerésének terve ellen. A Havas-ügynökség szerint a svájci kormány nem lát kapcsolatot a Szovjet jogi elismerése és Oroszországnak a Népszövetségbe való felvétele között. Svájci hivatalosan nem ellenzi, hogy Oroszországot felvegyék a Népszövetségbe, de a jogi elismerést, amihez viszont a Szovjet ragaszkodik, megtagadja.

Alkotmányellenes javaslat a családnevek visszarománosításáról

Bukarest, április 19.

A tulzó nacionalizmus már odáig is elment, hogy bele akar szólni az állampolgárainak legszentebb magánügyeibe, lelkiismereti szabadságába és nemzeti állásfoglalásába is. Ezt bizonyítja az a törvényjavaslat, amelyet parlamenti kezdeményezésből Rusu-Abrudeanu szenátor most benyújtott.

A javaslat szerint a csatolt területek összes olyan állampolgárai, akiknek eredetileg romános vezetéknévük elmagyarsodott, kötelesek újra felvenni régi nevüket. Első rendelkezése kimondja, hogy a régi román család- és helységnevek megváltoztatásai, amelyek a főhatalom átvétele előtti időkben bármilyen más nyelvre történtek, érvénytelenek s használatuk szigorúan tilos. Mindenki, akinek eredetileg romános neve van, köteles az illetékes előjárásnál kérni ősi családneve visszaállítását egyszerű kérvénnyel. Az előjárás kifüggesztés és a hivatalos lapban való díjmentes közlés útján hozza ezt köztudomásra.

Csak azok képeznek kivételt, akik bi-

zonyítani tudják, hogy megváltoztatott nevüket legalább 90 éve viselik.

Akik a törvény életbelépésétől számított 3 hónapon belül nem kérik önként a régi nevükhöz való visszatérést, azoknak hivatalból változtatják vissza neveiket. Aki viszont nem veti alá magát ennek a névváltoztatásnak, azt az illetékes járáshíró 500-tól 10 ezer lej pénzbüntetéssel és 1-től 6 hónapig terjedhető fogsággal sújtja.

A helységneveket illetőleg egy belügyi és hadügyi közös bizottság felülvizsgálat alá veszi a csatolt területek mindazon helységneveit, amelyek elváltoztak a volt uralom alatt.

Reméljük, hogy ezt a képtelen és alkotmányellenes javaslatot amely nem egyeztethető össze a kisebbségi szerződésekkel sem, a parlament tárgyalás alá sem veszi. A törvényvéleményező tanács ugyanis nem adhatja meg hozzá hozzájárulását, hiszen törvénnyel szabályozni a családneveket már megsemmisítő lehet, ha II. József annakidején megtehette is a zsidókkal, akik birodalmában éltek.

Üdít és szepit

Germandrée

Tuder is Crém

Beszélgetés a gyilkos gimnazisták osztálytársaival

„Führer“-divat az iskolában – A föltett öriási tekintélye kollegái előtt

Tudták, hogy kié a kirakatba tett kalap

Bukarest, április 19.

Kettős szenzációja van a fővárosnak.

A lapokban közölt vádiratból tudta meg a közönség, hogy mitől menekült meg a feltámadás éjszakáján.

Százával vagy talán ezrével mérszáraltak volna le a jámbor halandókat Mussolini és Hitler román tisztelői. Csakhogy bevezessék már ide is a modern divatot, a személyes diktatúrát.

Aztán elfogták Popovici képviselő gyilkosait.

Már a fényképek is megvannak. Három kamasz gimnazista. Dinescu Péter és Rascanu János a gyilkosok, Grigoriu Péter a cinkostárs. Mindhárom a főváros legelőkelőbb gimnáziumának, a „Liceul Lazar“-nak növendéke.

Délben a kíváncsiak tömege veszi körül a liceum épületét. Az újságírók az igazgatót és a tanárokat ostromolják.

A felsősök elkülönülnek a „fikáktól“. A „hősök“ hozzájuk tartoztak. Csoportokba verődve izgatottan sugdolóznak. Alig lehet megközelíteni őket. Idegenkednek az érdeklődőktől. Ellenséget látnak a közönségben. Dinescu Péter, a „Borju“ ellenségeit.

— A „Borju“ és a „Kalap“.

Igy nevezték kollégái Dinescu Pétert, a gyilkost.

Ez nem gunynév. Ellenkezőleg. Ugy ejtik ki ezt a két elnevezést, mintha azt mondanák a „Führer“, vagy a „Kapitány“.

Jelen tanuló volt Dinescu. Mindenki rendkívül intelligensnek ismerte. És kollégái imádták.

Ő tudatában volt ennek. Felsőbbrendűnek képzelte magát társainál. A nagyoktól hallotta, hogy az emberek nem egyformák. Egyesek arra vannak predesztinálva, hogy vezessenek és mások, hogy vakul engedelmességeskedjenek. Hogy feláldozzák magukat a vezérért.

És a csoportosulás divatját is ellesték a nagyoktól. Azok népegységekbe tömörülnek és a tagok mindent feláldoznak az egységért és a vezérért. És gyűlölik a más egységbe tartozót.

Hát utánozták őket.

Bandákat alakítottak. A banda tagjai a liceum udvarának farakásai mögött ülészttek. Este pedig a szomszédos Cismigiu berkeiben. Sötétben. A vezér csillogó szemének fénye mellett. Az ő kezébe tették le az esküt. És vérrel pecsételték meg az alapító okmányt.

Ugy, ahogy a nagyok csinálják. A politikuskok. A tekintély és a misztikum forradalmárai.

Az egyes bandák élethalál-harcot vívtak egymás ellen. Az erősek élnek és a gyengék pusztulnak. Ez így van a természetben is. Az iskolában is azt tanítják. De ha a gyengék egy erős vezér mögé sorakoznak, akkor ők is élnek. Nem egymás ellen kell harcolni, hanem a vezérrel az élén az ellenséges csapat ellen.

De a fiúk csakhamar megunták a gyerekjátékot. Ilyen szűk keretekben nem lehet egy ország nagyjait méltóan utánozni.

Kiterjeszkedtek tehát a liceum falai mögül. Ki az életbe.

Akadnak, akik már egyetemistákkal szövetkeztek. Röpcéket osztogattak a legnagyobb vezér, a kapitány szolgálatában.

De akadt egy közülük, aki nem akarta átengedni a dicsőséget egy nagyobbnak. Ő teljesen önálló bandát alapított.

Dinescu Péter értett ahhoz, hogy magához láncolja híveit. Előzet ígért nekik. Pénzt a nagyvilági, éjszakai élethez. A tiltott élvezetekre.

És a lelkes, élet után áhító ifjak biztak a „Borjuban“.

És a „Borju“ táplálta lelküket. Ponyvairóvalommal és a molesztárok hőstetteivel.

Honnan vették a pénzt?

A gimnázium kasszájából egyszer eltűnt 50 ezer lej. A szülőktől is eltűntek

a pénzek. Meg a cseledeleánytól. Egy szervezet tagja mindent megtesz a szervezet és a vezér érdekében. Senkit se sajnál, aki kívül áll a bandán.

Aztán valami nagy célra határozták el magukat. Egy képviselőtől szedik el a pénzt közös használatra.

Erős ember? Nehéz lesz végezni vele? És veszélyes?

Annál inkább!

Egy vezér és a banda tagjai nem félnek. Meghalnak, de nem ismerik a gyávaságot.

A vezér a legmegbízhatóbb két alattvalóját rendelte maga mellé egy éjszakára. A két fiu melle duzzadt a büszkeségtől. És a többiek irigyelték, hogy őket tünteti ki a vezér bizalmával. Dehát min-

Vallanak a gyilkos diákok

Csak ketten vettek részt a rablógyilkosságban, a harmadik nem tudott hazulról kiszökni

A páratlan bűnügy részletei egyre fokozódó érdeklődéssel loglalkoztatják a főváros közönségét

Bukarest, április 19.

Az a rendkívüli meglepetés, amelyet Popovici Örsz képviselő gyilkosainak leleplezése a személyi adottságoknál és a reveláció erkölcsi jelentőségénél fogva méltán keltett, egyre általánosabb izgalomban tartja a főváros valamennyi társadalmi rétegét. Osztatlan a megdöbbenés és megrökönyödés egy köz-, mint a magánélet területein, mind a hivatalos tényezőknél, mind a társasági körökben,

ügyeletét, mert a jelenlegi légkör nemcsak szegényt jelent, hanem borzalommal tölt el minden, a jövőért aggódó embert.

A VADLOTT DIÁKOK A VIZSGÁLÓBÍRÓ ELŐTT

A három letartóztatott gimnazista kihallgatása, akik közül csak kettő részese valójában a gyilkosságnak, kedden a késő délutáni órákig folyt az illovi törvényszék vizsgálóbírája előtt. Az épületnek

AZ ORGYILKOS DIÁKOK

I. Rascanu és Dinescu Petre, a vezér.

hiszen a két gyilkos felsőosztályos gimnazista s mindketten igen előkelő intellektuel-családból származnak. Hogy milyen nagy a megütközés és egyben az aggodalom ezzel a váratlan jelenséggel kapcsolatban, mutatja az is, hogy tegnap a törvényszék mindkét házában, egy a képviselőházban, mint a szenátusban, több felszólalás is hangzott el a meghökkenítő felfedezés hatása alatt. Több szenátor és képviselő kérdést intézett a közoktatásügyi és a belügyminiszterhez, mit szándékoznak tenni annak megakadályozására, hogy a tanuló ifjúság az erkölcsi züllés lejtőjének ilyen alacsony fokára csuszszék. Követelték az ifjúság erkölcsi nevelése szempontjából veszélyes irodalmi termékek és filmek betiltását, valamint a tanulóifjúság legszigorúbb erkölcsi fel-

czen a folyosóján valóságos népvándorlás történt. Mindenki látni akarta a két elvetemült urfiut. Azok, akik nem tudták bejutni a törvényszék épületébe, kívül gyűltek össze s akkor elégitették ki kíváncsiságukat, amikor a három diákot átkísérték a bűnügyi nyilvántartó hivatalba, ahol lefényképezték őket és ujjlenyomatokat vettek tőlük.

A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságot tulajdonképpen csak Dinescu és Rascanu követték el, bár Grigoriu is beletartozott a bandába, s azonban azon az éjszakán nem tudott hazulról kiszökni. Dinescu, a bandavezér, három lövést tett a felébredt és rárohanó képviselőre, a negyedik lövést pedig Rascanu Jonel adta le, aki társa segítségére sietett.

denkit nem lehet beleavatni a legfelsőbb titkokba.

Grigoriu, egy tartalékos tisztnek a fia, revolvert kerített a vezérnek. Éjjel könnyezve rága a párnát, mert nem tudott megszökni otthonról, hogy eleget tegyen kötelességének.

Néhány nap múlva a vezér titulusa megváltozott. Ezentúl „Kalapnak“ nevezték. A fiuk megtekintették Popovici képviselő gyilkosának kalapját az egyik könyvtáreszkedő kirakatában és mély csodálattal néztek „Kalap“ vezérük csillogó szemébe.

Senki se jelentette fel.

Mig aztán a kalandról kimaradt Grigoriu egyszer elhencegett az ő szerepével egy nő előtt. Csak úgy hanyagul, cigaret-táját szája sarkába nyomva vágta ki fel-nőtt gesztussal:

— Ördög vigye el, nem tudom, mit csináltak a revolveremmel. Látszik, hogy nem voltam ott... Bután csinálták az egészet.

És a titok kipattant.

A két kiskoru gyilkos ott áll a rendőrség előtt. Büszkén mesélik el hőstetteiket. Nem bánják. A banda programjába tartozott. És a banda többi titkos tagjai csodálják őket. És új hőstetteket eszelnek ki.

Mert a romantika még divik. Mert táplálják.

A felnőtt összeesküvők közül is egyesek a bíróság előtt állanak.

De közben százával szaporodnak a diktátoraspiránsok. A felnőttek. Ki csodálkozik rajta, hogy az ifjak is megzavarodnak. Nem ők az igazi bűnösök.

Huszár Emil

Megállapítást nyert az is, hogy rabolni mentek a képviselő lakásába, amelyet Rascanu, aki a tanárnak a fia, jól ismert, minthogy rokonságban állott Popovici ügyvéd-képviselővel. A kiskoru gyilkosok azt hangoztatják, hogy revolvert csak azért vettek magukhoz, hogy szükség esetén megrémítsék a képviselőt, akiről tudták, hogy erős ember. Nem akartak gyilkolni, hanem csak rabolni, mert úgy tudták, hogy Popovici pénzeszekrényében 5 ezer dollár van.

Grigoriu Petre azért nem vehetett részt a véres kalandban, mert nagynénje, aki vel egy szobában aludt, megbetegedett s neki éppen a gyilkosság éjszakáján szü-leivel egy szobában kellett aludnia, onnan pedig nem szökhett ki észrevétlenül!

Estefelől mindhármukat kiszállították a vacaresti fogházba, szerdán délben azonban újra visszahozták a törvényszékre, hogy jelen legyenek a vádlanási tárgyaláson, amely délután kezdődött meg. A vádlanás természetesen megerősítette a vizsgálóbíró letartóztatási végzését.

VAK ENGEDELMESSEGGEL A VEZÉR IRÁNT

Rascanu, az egyik gyilkos, aki Popovici képviselő lakásában az emeletre vezető lépcső alján helyezkedett el, hogy fedezze az emeleti hálószobába behatolt Dinescut és segítségére legyen, ha a szükség úgy kívánja, kijelentette a vizsgálóbíró előtt, hogy ő vakon engedelmeskedett Dinescunak s akár életét is feláldozta volna érte.

Rendkívül érdekes az a nyilatkozat, a melyet Georgescu Marin dr. orvos, Dinescu táblabíró és családja háziorvosa, a gyilkos gimnazistáról a sajtó képviselői előtt adott.

Georgescu kijelentette, hogy a 17 éves Dinescu Petre valóságos prototipusa a degenerált szifilitikus ifjunak. Már öt éve, 12 éves kora óta, szenvedélyes önfertőző s minden fáradozása ellenére sem volt képes az onaniából kigyógyítani.

Ezenkívül lopkodási szenvedélyben is leledzik. Ennek ellenére Georgescu dr. azt tartja, hogy a fiu teljes mértékben beszámítható és felelős tettéért.

Még megrázóbb Dinescu édesanyjának a vallomása. A lesújtott táblabíróné kijelentette, sohasem gondolta volna, hogy fia megöljön egy ártatlan embert. Hazudozó és engedetlen fiu volt ugyan s amint most

Nyomdász-bál

lesz május 5 én szombaton este fél 9 órakor Brassóban, a hosszú-utcai százas iskola báltermeiben. Előadásra kerül Dosztojevszkij híres drámája a

Bűn és bűnhődés

Jegyelővétel minden este 6-7-ig, a Munkásotthonban, bolonyai Malom-utca 7/b sz. alatt.

kiderült, otthon is egyre-másra lopkodott hol pénzt, hol meg eladható tárgyakat. Édesanyja az eltűnt holmik miatt mindig a cselédekre vonta felelősségre, mert eszébe sem jutott, hogy fia gyanakodjék.

— Bár én a véreből, — mondta végül a szerencsétlen anya — mégis kérem a bírót, tegyék meg kötelességüket rossz utra tévedt fiammal szemben.

INTÉZMÉNYESITIK A TANÁRI ÉS SZÜLŐI FELÜGYELETET A TANULÓIFJUSÁG FÖLÖTT

Szerdán délelőtt 11 órakor a közoktatásiügyi minisztériumban Angelescu dr. miniszter elnökletével értekezlet ült össze, amelyen a főváros valamennyi középiskolájának igazgatója részt vett. A Dinescu-Rascanu-esettel foglalkoztak, illetőleg en-

nek kapcsán azokat az intézkedéseket tárgyalták meg, amelyek által hatékonyabban lehet öröködni a tanulóiifjuság okl-csei felett.

Elhatározták, hogy megszervezik a liceumok saját belső rendőrségét oly módon, hogy a tanárok állandó felügyeletet fognak gyakorolni tanítványaik felett az iskolán kívül is. Naponta látogatni fogják a mozikat és színházakat s minden olyan nyilvános helyet, ahol tanulók megtorlulhatnak s karhatalommal távolíthatnak el minden középiskolai diákot. Minden egyes esetről magának a minisztériumnak tesznek jelentést. Az igazgatók felhívják a szülőket, hogy szigorúan ellenőrizzék fiaik és leányaik olvasmányait is s vigyázzanak arra, hogy gyermekeik éjjel ne szokhassanak ki a szülői otthonból.

Görögországban kitört a vasutas-sztrájk

Kedden este pontosan 11 órakor megállottak az összes vonatok. Az Orient Expresszt a nyílt pályán akasztották el a sztrájkoló vasutasok

Athén, április 19. Kedden este 11 órakor Görögországban váratlanul kitört a vasutas-sztrájk. Pontosán 11 órakor az ország összes vonatai megállottak, tekintet nélkül arra, hogy nyílt pályán voltak-e, vagy állomásokon. Az Orient Expressz Szaloniki közepén a nyílt pályán akadt el. Utasai gépkocsikon és másfajta járműveken voltak kénytelenek beutazni a városba. Hasonló sors ért még néhány nemzetközi gyorsvonatot.

A vasutasok általános sztrájkja a munkabiztosításról szóló törvényjavaslat miatt tört ki. Ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy csak rövidebb ideig tartó tiltakozó munkabeszüntelésről van-e szó, vagy pedig a vasutasok mindaddig nem állanak munkába, amíg a kormány a javaslatot vissza nem vonja. Athéni hivatalos jelentések szerint a sztrájk csak 24 órára lesz, magánforrások szerint azonban a görög vasutasok felkészültek a végső harcra, nem hátrálnak meg addig, amíg a kormány el nem ejti a javaslatot.

Harctéri kardjába dőlt a háboru egy tragikus-sorsu, idegbeteg áldozata

Debrecen, április 19. A keddről szerdára virradó éjszaka folyamán megrázó körülmények között öngyilkos lett Kőrös János dr., ismert debreceni ügyvéd. Kőrös dr. a háboruban rendkívül súlyos idegbajt szerzett s azóta állandóan betegeskedett. Kedd éjszaka az ügyvéd szobájából hangzó irtózatoss ordítás verte fel a házat és az előtérbe hozzátartozók elé borzalmas látvány tárult. Ágya

előtt véreben fetrengett és állandóan jajveszékelt a beteg ügyvéd, aki valószínűleg idegrohamában úgy követett el öngyilkosságot, hogy harctéri kardjába dőlt.

A szerencsétlen embert már nem lehetett megmenteni, rövid, de borzalmas szenvedés után meghalt. Tragédiája nagy megdöbbenést keltett Debrecenben.

Ujabb magyar-román sportháborúság a láthatáron

Betiltották a Kispest további mérkőzéseit

A belügyminisztériumi rendelkezés állítólag két sepsiszentgyörgyi román tanár hecc-levelének a következménye

Brassó, április 19. A nehezen, ügyyel-bajjal helyreállított román-magyar sportbékét újra felbomlás fenyegeti. A belügyminiszter betiltotta a Romániában turázó Kispest további mérkőzéseit és kilátásba helyezte, hogy többé magyar csapat játékát nem engedélyezi.

A betiltó rendelet elsősorban Brassóban keltett megdöbbenést, mert Kispest csapatának fogadására minden előkészületet megtettek és a közönség körében is hatalmas érdeklődés volt. A kispesti csapat már tegnap megkezdte, hogy pihenten álljon ki a ma délutáni mérkőzésre. Az utolsó pillanatban érkezett meg Bukarestből a belügyminiszter érthetetlen intézkedése.

Ma délelőtt Bukarest hívta fel a brassói megyeházát: a belügyminiszteri államtitkár adott utasítást, minden különösebb indoklás nélkül, hogy közölje a budapesti csapattal, hogy további mérkőzéseit nem engedélyezik. A megyefőnök közölte dr. Ritter-rel, a Brasovia elnökével, hogy a délutáni mérkőzést nem tartatják meg. Amikor dr. Ritter a hatóságoknál érdeklődött, ismertették a betiltó részleteit: Kispest brassói, sepsiszentgyörgyi, kézdvársárhelyi és marosvásárhelyi lekötött mérkőzéseire kiadott engedélyt visszavonják.

Kispest vezetője erre bejelentette kártérítési igényét. A brassói egyesület, melynek a mérkő-

zés előkészítésével tetemes kiadása volt már, kétségbeesetten kísérte meg, hogy mentse, ami menthető. Telefonon felhívták Luchide Oktáv futballszövetségi főtitkár: járjon közbe a belügyminiszternél, hogy legalább a brassói mérkőzést engedélyezzék.

Délután két órakor jelentkezett Luchide főtitkár. Röviden közölte: a belügyminiszter meyeven, elzárkózott rendelkezésének megváltoztatásától és egyáltalán kijelentette, hogy magyar csapatok játékát többé nem engedélyezi.

A közvetett ok az az Univerzsalban levő formájában is leközölt tiltakozás lehet, melyet Marcu Petre gimnáziumi igazgató és dr. G. N. Sacoanu sepsiszentgyörgyi tanár adtak át az ottani megyefőnöknek és amelyet a belügyminiszterhez továbbítottak. Ebben a tiltakozó iratban a két tanügyi jelesség szót emel a Kispest sepsiszentgyörgyi szereplése ellen, mert „irredenta tüntetésekre ad alkalmat”.

Nem tudjuk elhinni, hogy a belügyminisztérium két helyi nagyság szavára határozta volna el magát arra a lépésre, amely újabb kiinduló pontja lehet a román-magyar sportháborúságnak és csak súlyos kárára lehet mindkét országnak sportéletére. Husvétkor már volt szó arról, hogy nem engedik be az országba a magyar csapatokat. Akkor győzött a jobb belátás. Reméljük, most sem késik soká.

Mi az, ami bőrét üdév, frissé, fiatalossá varázsolja?

„FLOREAL” arckrém

hatása páratlan!

Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA” Oradea

Kettős halál a „saját” kunyhóban

Két munkanélküli megrázó öngyilkossága

Budapest, április 19. A Budapesttől nem messze eső Tápiószecsze község határában pár nappal ezelőtt fiatal pár ágából és földből kunyhót épített magának és ott letelepedett. A csendőrség tudomást szerzett a dolgról és le akarta igazoltatni őket. Amikor a csendőrajáró a kunyhó felé közeledett, gyors egymásutánban 2 revolverlövés hallatszott. A behatoló csendőrök már holtan találták a kunyhó lakóit. A megindult vizsgálat csak a férfi nevét és foglalkozását tudta megállapítani. Pásztor Zoltánnak hívták és munkanélküli iparos volt. — A leány keresztnéve Erzsike volt.

Rendelet az állami hivatalnokok és nyugdíjasok lakbérkérdésének rendezéséről

Milyen nyilatkozatokat kell beadni az érdekelteknek május 18-ig a pénzügyigazgatóságokhoz

Brassó, április 19. A lakbértörvény meghosszabbításáról és módosításáról szóló törvény életbe lépésével kapcsolatban miniszteri rendelet jelent meg, amely az állami hivatalnokok és nyugdíjasok lakbérkérdésének további rendezését célozza.

A rendelet intézkedése értelmében a törvény által érintett háztulajdonosok kötelesek egy nyilatkozatot benyújtani a pénzügyigazgatóságokhoz. A nyilatkozatnak a következő adatokat kell tartalmaznia: az ingatlan, illetve ház részletes leírása, kimutatás arról az összegről, amelyet a tulajdonos az államtól 1932—33 lakbérleti évben az állami tisztviselő és nyugdíjas bérlők után, mint különbözetet kapott; bejelentése annak a járásbírósnak által látalmazott szerződésnek (szerződés száma és kelte), amelynek alapján a lakbérszerződést a törvény meghosszabbítja. Azok a háztulajdonosok, akik ennek a nyilatkozatnak beadását elmulasztják, elesnek a törvény által biztosított jogaikról. A beadás ha-

tárideje a törvény életbelépésének napjától számított 40 nap, azaz május 18.

A pénzügyminisztérium a saját költségvetését csak az állami hivatalnok és nyugdíjas bérlők lakbérkülönbségével terheli meg. A különböző, állami használatban levő helyiségek és kaszárnyák lakbérkülönbsége az illetékes hatóságokhoz tartozik.

A beadott nyilatkozatokból táblázatot fog készíteni a pénzügyigazgatóság. A táblázaton feltüntetik a sorszámot, a tulajdonos nevét, az utcát és házszámot, ahol lakik, a bérlő nevét és a fentemlített 1933—34 évi lakbérkülönbséti összeget. Ha egy tulajdonosnak több háza és bérlője kerül bejelentésre, nem tüntetik ki külön mindeniknél az összeget, hanem csak a lakbérkülönbsétek végső összegét.

A táblázaton a tulajdonosok nem a nyilatkozatok beadásának sorrendjében lesznek feltüntetve, hanem az államtól nekik járó lakbérkülönbsétek összege szerint, a legkisebb összegekkel kezdődőleg.

A halálba üldözték a vonatról a szerencsétlen potyautast

A jegytelen munkanélküli leugrott a robogó vonat tetejéről

Temesvár, április 19. A nyomor és szükség mind sürűbben hajszolja a halálba, vagy a halál tornácába a munka és kenyér kitagadottjait. Egy bányai iparoslegény alighanem életével fizet azért, mert munkát indult keresni s potyautasként szállt fel a vonatra. Oravica állomása után a Temesvárra haladó személyvonat kalauza tegnap észrevette, hogy az egyik kocsit tetején egy fiatalember húzódik meg. Előbb felszólította, hogy jöjjön le, majd több társ-

sával üldözőbe vette a vagonok tetején a potyautast, aki Lebovics Andor rakasdiaci cipészsegéd volt. A filmekből ismert üldözés egészen Ság állomás tájáig tartott, ahol

a cipészsegéd kétségbeesésében leugrott a robogó vonatról s életveszélyes zuzódásokat szenvedett.

Válságos állapotban szállították kórházba s lehet, hogy életével lakol pénztelenségéért és munkakeresési szándékáért.

mint három és fél millió lejt irányzott elő tengeri hagyomány beszerzésére és a rendszeres patkányirtás levezetésére. Ezt a tekintélyes összeget külön patkányirtási illeték formájában kivetik a háztulajdonosokra.

Temesvár városa maga irtja ki a patkányokat a háztulajdonosok számlájára

Temesvár, április 19. Régi ügye a Bánság fővárosának a patkányirtás, illetőleg a patkányok veszedelmes elszaporodottságának az átka. A városi tanács még tavaly kötelezte a háztulajdonosokat, hogy álljanak neki a patkányirtásnak, a rendelkezésnek azonban nem volt semmi különösebb fogantatja s a patkányok újabbán még ijesztőbb mértékben szaporodtak.

Most a városi tanács maga vette kezébe a patkányirtás ügyét. Nem kevesebb,

NÉZZE MEG BUTORKIÁLLÍTÁSUNKAT!

MODERN VONALAK
ELSŐRANGU MINŐSÉG
GYÁRI ARAK
KEDVEZŐ FIZETÉSI
FELTÉTELEK

SZÉKELY és RÉTI
BUTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
MAROSVASARHELY—BRASSÓ
BUCURESTI

HIREK

Időjelentés

A budapesti idővizsgáló intézet jelentése szerint továbbra is meleg idő várható, változó felhőzettel. Északkeleten nagyobb zivatarok is lehetnek.

— Kirabolták a községi póstahivatalt. Máramaroszigetről jelenti tudósítónk: A csendőrpáncsnokszághoz érkezett jelentés szerint a máramarosmegyei Konyha község póstahivatalt ismeretlen tettesek feltörték és kirabolták. A posta pénztárából a tettesek 10 ezer lejt vitték el. A nyomozás az egész környéken megindult, mert az a gyanú, hogy a tettesek a környékbéli falvakból származnak.

— A klinikára jutott a gyorsan hajtó motorkerékpáros herceg. Budapestről jelentik: Windischgrätz Rudolf herceg, ismert bécsi versenyző, száguldó motorkerékpárjával Pilisecba közelében beherohant egy tehergépkocsiba. A herceg súlyosan megsérült. A Verebely-klinikára szállították, ahol súlyosabb természetű agyrázkódást állapítottak meg.

— Hír a bukaresti magyarokról. Alig tíz hónappal ezelőtt alakult meg hatalmas lelkesedéssel a bukaresti magyar ev. egyházközség s a fejlődésnek máris azt a fokát érte el, hogy állandó lelkipásztort választott. Határozta el a buzgó gyülekezet tagok. A közelmúltban kiírt pályázati felhívásra három lelkész adta be pályázatát az ujonnan szervezett lelkész állásra: Sipos András hosszafalusi alesperes, Serty Zoltán barcaifalusi helyettes és Lőrinc Sámuel aninai rendes lelkész. Az egyházközség közgyűlése már nyilatkozott Sipos András meghívása mellett s így az előjelek szerint a választók egyhangú bizalma őt hívja el a bukaresti magyar ev. egyház első lelkészéül. Sipos Andrásban rendkívül képzett és agilis lelkipásztort kapnak a bukaresti magyar evangélikusok, ki az ifjú gyülekezet megszervezésével és munkába állításával már eddig is elévülhetetlen érdemeket szerzett.

— Meztelen hulla a Tiszaparton. Máramaroszigetről jelenti: Vörösmart község közelében, a Tisza partján egy meztelen férfihullát találtak. A nyomozás megindult, a hulla kilétét megállapítani azonban eddig még nem sikerült. A nyomozó hatóságok véleménye szerint bűntény történt s a hullát azért vetették le a gyilkos, hogy semmi nyomra vezetőt ne hagyjon maga után.

— Egy országos szaklap jubileuma. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Az Országos Fodrász-Ujság, amely a székely fővárosban jelenik meg huszonöt év óta Kőnig Károly ismert nevű fodrász szerkesztésében, negyedszázados jubileumhoz érkezett. Ebből az alkalomból a jubiláló szaklapot, amelyet a háború előtt több külföldi metropolisban tüntettek ki és annak lelkes és hivatott szerkesztőjét az ország minden részéből szerencsekíváratokkal keresik fel. A lap néhány év óta két nyelven, románul és magyarul jelenik meg.

— Zátoryra került egy magyar gőzös. Newyorkból jelenti: A Pusztá nevű magyar gőzös, amely értékes rakományt uton van, Block-Island és Rhode szigetek között, a nagy köd miatt, zátoryra került. Egyelőre bővebb jelentés a hajó állapotáról nincs is és a szerencsétlen közlekedési részletei is hiányoznak. Más jelentés szerint a legénység nem forog életveszedelemben.

— Öngyilkos lett egy dícsőszentmártoni urileány. Tudósítónk jelenti: Megdöbbenő öngyilkosság foglalkoztatja Dícsőszentmárton lakosságát. Iszai Erzsike, egy kolozsvári elhalt igazgató-tanító leánya borzalmas módon vetett véget életének. A fiatal leány 16 évvel ezelőtt mindkét lábára megbénult és azóta borzalmas betegségéből nem lehetett kigyógyítani. A másfél évtized kínjai után most hajszeszből és külsőlegző gyógyszerekből mérget kevert magának, amit bevett. Hozzáértőjei borzalmas fájdalmaira lettek figyelmesek és mire az orvosi segítség megérkezett, a hosszú éveken át élő halott-leány megvált az élettől, amely amúgy is terhes volt számára. A dícsőszentmártoni urileány tragédiája széles körben óriási részvétet keltett.

— Meghalt Garibaldi unokája. Rómából jelenti: Colombi olasz főkonzul, Garibaldinak, a nagy olasz szabadsághősnek az unokája, kedden váratlanul meghalt. A haláleset okáról még nincs jelentés.

— Erettségi találkozó. Felkérem mindazon osztálytársaimat, akik az 1894-ik évben a sepsiszentgyörgyi ref. Székely Mikó kollégiumban erettség vizsgát tettek, az 1934 év június havi találkozó megtarthatása céljából pontos címeiket haladéktalanul közölni sziveskedjenek. Dr. Gyöngyösi István, ny. törvényszéki bíró.

ABLAK

Ma már közelről sem lehet olyan könnyelműen és felelőtlenül szerelmi nyilatkozatot és házassági ajánlatot tenni, mint a múltban. Különösen Amerikában nem, ahol a házassági ígéret egyenlő a szabályszerűen megkötött üzleti szerződéssel. Hasonló a helyzet Angliában is, ahol a bíróság ötszáz font kártérítést ítél meg egy Miss Esther Cohen nevű fiatal leánynak, aki azért perelte be a vőlegényét, Mr. Nathan Cole-t, mert az nem tartotta be telefonon keresztül tett házassági ígéretét. A kisasszony egyetlen olyan szerelmes levelet sem tudott felmutatni, amellyel bizonyította volna, hogy a házassági ígéret megtörtént, tanut sem tudott erre előállítani, a bíróság ennek ellenére helyt adott keresetének és ötszáz font kártérítés megfizetésére kötelezte Náthánt, a hüllent. A mai hajadonok okultak a multon. Ha a vőlegény kerekelt akar oldani, nem zúrkóznak el fehér leányszobájukba, hogy keserű könnyeket hullajtsanak, nem vonulnak családusukban zúrdába, mint a múlt század csalódott szerelmesei tettek, hanem futnak a bírósághoz és a sarokba szorított vőlegény vagy fizet, vagy megpáltja a villamos jegyet a legközelebbi anyakönyvi hivatalhoz. Felleve természetesen, hogy a vőlegényjelöltnek pénze van. Ha nincs, akkor nem okoz semmi komplikációt.

Véletlenül elsült a csendőr

legyvere Szabó Aurél dr. közjegyző haldoklik a máramaroszigeti kórházban

Máramarosziget, április 19.

Súlyos és megdöbbentő szerencsétlenség történt a Máramaroszigetről nem messze fekvő Felsővisó községben. A csendőrlaktanya udvarán az egyik szolgálatból hazatérő csendőr a fegyverét kezdte tisztogatni, anélkül, hogy abból a golyókat előbb kiszedte volna. Tisztogatás közben a fegyver véletlenül elsült s a golyó a csendőrlaktanya előtt elhaladó Szabó Aurél dr. felsővisói köz-

jegyzőt találta.

A közjegyző összecsett. Súlyos sebével beszállították a községi kórházba, ahol nyomban orvosi kezelés alá vették. Az esetről a csendőrsőrsön jegyzőkönyvet vettek fel s továbbították a máramaroszigeti ügyészségre. Ebben a jegyzőkönyvben a szerencsétlenül járt közjegyzőről csak annyi további van, hogy állapota életveszélyes.

Az ügyészség természetesen elrendelte a vizsgálatot a felelősség megállapítására.

— Egy év pénzhamisításért. A brassói törvényszék szerdán délelőtt mondott ítéletet Prázmári Sándor 54 éves megyesi vasmunkás és vadhásztársa, a 48 éves Smit Sára pénzhamisítási bűnperében. Prázmári a múlt év őszén 6 darab hamis százlejtet, husz darab 20 lejtet és 20 darab 2 lejtet hamisított. A hamisítványok gyatrának bizonyultak, úgyhogy azokból csak 3 darab 20 lejtet tudott forgalomba hozni Prázmári a felesége révén. A megroggyant öregember a törvényszék előtt mindent bevallott és menteségére csak azt hozta fel, hogy öt éven át munka nélkül volt, feleségét és öt is éhhalál fenyegette. Akkor folyamodott a pénzhamisításhoz. Az asszony ellen az volt a vád, hogy segédkezett nyújtott az urának a büntény elkövetésében. A bíróság hosszas tanácskozás után 1 év fegháza ítélt Prázmári Sándort, feleségét pedig felmentette. Az elítélt fellebbezett.

— Orosz minta saját módosítással. Gyuláról jelenti: A gyulai csendőrség letartóztatta Bencsik Károly 32 éves iparossegédet és menyasszonyát, a 15 éves Krizsán Rózát. A fiatalok már régóta szerelmi viszonyt folytattak. Amikor a viszonyuk gyümölcse lett, az újszülöttet a férfi tanácsára, hamuvá égették. A csendőrség Bencsik azzal védekezett, hogy ő úgy tudja, hogy Oroszországban a kellemetlenné vált kisgyerekektől olyan módon menekülnek meg, hogy elégetik azokat és ezért bujtatta fel a leányt a csecsemőgyilkosságra.

— Inkább a halál, mint a börtön. Budapestről jelenti: A budafoki barlanglakások környékén a rendőrség szerdán hajnalban nagy hajsztát rendezett Holt Ferenc rovtomultu betörő elfogatására. A rendőrség ugyanis bizalmas értesülés alapján megtudta, hogy a betörő a budafoki nyomortanya egyikében tartózkodik. Amikor a betörő lakását erős rendőri készültség vette körül s az látta, hogy a menekülés lehetetlen, revolveréhez nyúlt és szívenlőtte magát. Mire rátaláltak, halott volt.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. A sepsiszentgyörgyi háromszéki Takarékpénztár dísztermében ünnepélyes külsőségek között fogadták be hivatalosan a Magyar Párt kebelébe a mintegy két hónappal ezelőtt megalakult magyarpárti ifjúsági szakosztályt. A gyűlést Barabás Andor dr.-nak, az intézőbizottság alelnökének beszéde nyitotta meg. Ezután Szentkereszthy Béla báró, a megyei tagozat elnöke emelkedett szólásra. Az elhangzott beszédekre Debreczy Sándor, az ifjúsági szakosztály elnöke válaszolt. Végül Molnár Dénes dr., a megyei tagozat elnöke üdvözölte az ifjúságot. A gyűlés a háromszékmegyei tagozat újraszervezéséről szóló jelentés felolvasásával és az ifjúsági szakosztály közgazdasági munkacéltüzeinek ismertetésével ért véget. — A Sepsiszentgyörgyi határban lakó réti cigányok az utóbbi időben különös foglalkozásokhoz kezdtek. Éjszakánként az egész cigányhad felkerekedett és előzőlőtte a környező falva-

kat. Megtámadta a jobb módú gazdák házait és — ahol csak tehette — kifosztotta azokat. A cigányok különösen Uzon, Komolló és Szentivány községeket fosztogatták rendszeresen. A cigányréma-lomnak a megye csendőrsége által indított hajsza vetett véget. Egy éjszakai razzián ugyanis a csendőrök tíz fosztogató cigányt kézrekerítettek. A banda többi tagjai elmenekültek. Az ügy azonban ezzel még nem nyert befejezést. A csendőrség ugyanis az elfogatást követő napon helyszíni szemlére vitte ki az elfogott 10 cigányt. A vizsgálat befejezése után hazafelé tartó csendőröket az egyik falu határában nagyszámu cigányesapat támadta meg, amely közáporral és lövőutésekkal akarta kiszabadítani elfogott társait. A csendőröket szorult helyzetükből egy elősiető segélyesapat mentette meg. A nagy zűrzavarban azonban az elfogottak közül 2 cigánynak sikerült elmenekülnie. A vakmerő támadók és a megszökött fosztogatók elfogatására a csendőrség erőyes intézkedéseket tett.

— Dévai hírek. Tudósítónk jelenti: A dévai törvényszék most tárgyalta Hanes Nicolae feketevölgyi gazdálkodó bűnügyét. A földműves ellen az volt a vád, hogy az elmúlt év novemberében Riskulica község határában meggyilkolta édesapját. A keddi tárgyaláson a vádlott egyik nőtestvére s egy szomszéd nő azt a vallomást tették, hogy Hanes a gyilkosság egész napján otthon tartózkodott. A törvényszék egy csendőrmester és két csendőr súlyosan terhelő vallomása alapján 10 évi börtönrre ítélte a gyilkos fiút. — A lupényi „Petrosani” kőszénbánya tulajdonát képező szelistyei „Draica” nevet viselő aranybányában súlyos munkásszerencsétlenség történt. Éjszakai robbantás alkalmával a fellevelet kődarabok Tomotás Áron bányász-
nak jobb lábát törték el, Polanecz főaknászt bal lábán sebesítették meg és súlyos sérüléseket okoztak Boticiu Áron heregányi bányamunkáson is. A megsérült munkásokat kórházba szállították. A vizsgálat megindult.

— Három hét után került elő az öngyilkos hullája. Tudósítónk jelenti: Dícsőszentmártonban megrendítő öngyilkosság történt. Ambrus Izák, a Nitrogén-gyár alkalmazottjának felesége három héttel ezelőtt eltűnt. Tegnap a Kisküküllő folyó vetette felszínre az öngyilkos hatvanéves asszony hulláját, aki egy fa ágai közé szorult. Az öregasszony már három évvel ezelőtt is öngyilkos akart lenni, de idejében kimentették. Azóta is többször hangoztatta, hogy véget vet életének, míg most végre is hajtotta tervét. Az öngyilkosság oka: gyógyíthatatlan betegség.

— Betörők a faluban. Székelyhidről jelenti: A biharmegyei Szentmiklós községben betörők jártak. A mindeddig ismeretlen tettesek Pokol István kereskedő üzletét látogatták meg s onnan nagymennyiségű cukrot vittek el. Ezután Molnár Imre csizmadiamester műhelyébe törtek be és innen egy pár jó csizmát vittek magukkal. A rendőrség megindította a nyomozást.

Ha náthaldz uralkodik

Állandóan ki van téve a fertőzés veszélyének, akár a nátha, akár a köhögés, akár a légzőszervi megbetegedések. Tenát legyen óvatos, fertőtlenítsd légzőszerveit Panflavin-pasztyillákkal, mert a náthaldznak gyakran igen súlyos következményei vannak.

Panflavin pasztyillák

— Eltűnt egy szép fiatal nagyszalontai leány. Nagyszalontáról jelenti: A nagyszalontai rendőrség rejtélyes eltűnés ügyében vezette be a nyomozást. Vasárnap délelőtt Barna Veronika 17 éves közismert, feltűnő szépségű fiatal leány eltűnt szüleinek Boeskey-utca 25 szám alatti lakásából. A fiatal lány bucsulevelet hagyott hátra, amelyben bejelentette, hogy nem bírja tovább eddigi életét és elbujdosik. A rendkívül zavaros levélből nem derül ki, hogy valójában mi késztette a fiatal és a hírek szerint körülrajongott szép leányt arra, hogy ott hagyja szüleinek házat. A rendőrség erőyes vizsgálatot vezetett be a rejtélyes ügyben.

A hiu diktátorok

Prága, április 19.

Manes ismert cseh torzképrajzoló legújabb műveiből kiállítást rendezett Prágában. A kiállítás anyagában feltűnően nagy számmal szerepelnek német és osztrák politikusokról rajzolt gunyképek. Ezek miatt a politikai célzatu torzrajzok miatt a német kormány követsége utján már kétszer tett panaszt Prágában, most pedig az osztrák követ is bejelentette tiltakozását. Az osztrák követ jelentése szerint ugyanis a képek egyáltalában nem művésziek s céljuk kifejezetten az uszítás.

Irredenta vád magasabb matematikával kisütve

Sepsiszentgyörgy, április 19.

Az „Universul” egyik legutóbbi számában cikk jelent meg, amely „magyar propaganda” fészek névvel illette a sepsiszentgyörgyi villamosművet. Ezt a címet, ez az intézmény azzal érdemelte ki, hogy azon a napon, abban az órában, amikor Titulescu Maniu interpellációjára választott, 4 és 5 óra között, nem szolgáltatott villanyáramot. Titulescu beszédét ugyanis a rádió közvetítette, de villanyáram hiányában a sepsiszentgyörgyi rádióhallgatók nem hallgathatták meg a beszédet. Innen a vád.

Az idézett lap sepsiszentgyörgyi tudósítója által beküldött cikknek azon része, amely a tényt ismerteti, igaz. A valóságot csak ott torzítja sérelemmé a lap, ahol kommentárokat fűz az esethez.

Amikor a villanyüzem viselkedését „tűntető és irredentaizú magatartásnak” kiáltja ki.

A valóság az, hogy Sepsiszentgyörgyön nemcsak Titulescu beszédének napján, hanem azelőtt is és azután is, mindennapon 4 és 5 között szünetel az áramszolgáltatás.

A villamosmű ugyanis reggel 7 órától délután 4-ig a sepsiszentgyörgyi dohánygyár részére szolgáltat áramot, öt órákor pedig az esti áram szolgáltatás kezdődik. 4 és 5 óra között a gépeket takarítják.

Ez az eset is kitűnően jellemzi azt a felelőtlen és üres handabandázást, amely ugyanilyen fantasztikus alapon felénk is állandóan okádja a sovíniszta gyűlöletet.

Capitol Mozgó, Brassó

Nagy sikerrel fut:

A revizor

című vígjáték-szlager — Főszerepben:

Szőke Szakáll

Hermann Thimig, Jenny Jugó, Fritz Kampers

Kiegészítő műsor: Legújabb Pathé híradó és a predeált siversenvek

Csütörtökön d. n. 3 órákor „Az alagút” matinéelőadásban.

ÉLESD

Élesden azzal kezdődik az érkezés, hogy nincs kocsi. Az állomás a falutól hat és fél kilométer, de azért kocsi nincs. A kocsi, az egyetlen KOCNIS, aki azért van künn a vasutnál, mert valaki kirendelte, viszont lokálpatriota s amint szidják Élesdet, az egész községet, felháborodik és azt mondja.

— Rendes hely ez, maguk rendetlenek, miért nem rendelték előre kocsit?

Vitatkozni fölösleges lenne s míg a többiek háborognak, felkészülök a kocsi-ra, egy ismeretlen mellé s megindulunk. De az út rossz, a kocsi ráz s egy-egy fordulónál úgy érzem kiesek s a mellettem ülő arcába kell megkapaszkodnom, hol egy hatalmas bibircsók dagad, mondhatnám pillanatáról percre nő és fejlődik, mintha újraébredne s nyilna ebben a gyömyöri tavaszi reggelben. Azonban az egyik fordulónál parasztszékér kerül elébünk s kénytelen-kelletlen lassu tempóba megyünk. Annyira lassuba, hogy a gyalogosok is utolérnek s arcukon tagadhatatlan a meglegedett emberi gonoszság, hogy mi is csak dögögnünk s mi sem érünk hamarabb célhoz kocsin, mint ők gyalog. S amíg az emberi rosszasság nagyszerű megnyilvánulásain merengek, már be is érünk a hidon keresztül Élesdre, a hegyek alá.

Élénk kis hely ez a reggelben, szeke-rek s parasztkok jövőmenésében, ebben a háromezer lakóú községen. Az utcákon sok az ember s csak amikor ismerőssémmel kezdünk beszélni, aki szomorú és vigasztalan, mert Élesd, mint mondja, halni kész, csak akkor tudom meg, hogy a forgalom oka nagyvásár.

— Különbön — mondja helyi informátorom — csend van és haldoklás. Volt itt három favállalat, de ez megszűnt. Két téglagyár nagy üzemmel, ebből is alig van már valami. Redukált erősen minden, a Hephaistos-téglagyár éppugy, mint az üvegyár. A környéken öt éve nem épül semmi. Hova szállítsanak?

Élesden van 18 fűszerkereskedés, 6 rőfös-üzlet, 4 nagyvendéglő és három korema. Ez mind az ipari vállalatok miatt épült. Most, hogy ezek redukáltak és el- küldték a munkásaikat, természetesen, az üzletekben is megcsappant a vásárlóképesség. Élesd csak akkor remélhetne életet, hogyha az iparvállalatok ismét megindulnának.

Különbön érdekes kulturszempontból, hogy Élesden a lakosság számához aránytalanul sok a kulturember. A köcsönkönyvtár nem győz elég modern könyvet kiszállítani. Mindig több és több kellene.

Ehhez a kultúrához tartozik a reformátusok kulturháza, ahol hetenként több előadást tartanak Facsar lelkész felügyelete mellett, aki nemcsak a kultúrának az őre, de az élesdi sportklub atlétikai osztályvezetője is.

S ha már a sportnál vagyunk, nem szabad elhallgatni az atlétikai klub tenisz és futballosztályát sem. A tenisz szakosztály elnöke Kocsis Dezső, az atlétikáé Aba Jenő. Mindkettőnek, illetőleg Facsar lelkéssel együtt mindháromjuknak letagadhatatlan érdeme az a legutóbbi vidéki két forduló seregtermékezés, amelyen, noha nyolc csapat vett részt, mégis vereség és pontvesztés nélkül az élesdiki nyerték meg az ezüstserleget. A tenisz-szakosztály ugyancsak veri a vidéket s az atlétika a Tegleden tartott nagy atlétikai versenyen, minden számot megnyert.

A Magyar Párt elnöke Vadai esperes, aki Kozics esperessel elgyütt harcolja időnként a vidéken küzdő magyarság számtalan és a tuleróvel szemben aránytalan harcát.

A Wico, ahová a zsidó intelligencia tömörül, dr. Serbu Zoltánné elnöksége mellett próbálja visszaállítani a régi kereteket. Mezei Mártonné és Fogel Viktorné ugyanigy kiveszik ebből munkájukat.

És ami legszebb, noha a legszomorubb, az élesdi tudószanatórium egy kilométerre a községtől, fenyesek közepén. Hatvan beteg számára épült ez a sanatórium. Beteg pedig lenne vagy félezer. Mint hírlík, kibővíti és emeletet húznak a sanatóriumra. Élesd és környéke sohasem szolgálna szebb ügyet, ha ezt a kérdést napirenden tartaná és keresztül is vinné.

Általában távozáskor az az impresszió, hogy a sok iparvállalati kombinációk és tervezetések közül mégiscsak valóra válik valami.

Tervek,

miközben 10.000 ember
munka nélkül áll

Belényes környéke mégiscsak a legszegényebb s legnyomorultabb egész Biharban. A vidéken nincs termőföld. A lakosság erdőtermelésből él, ez pedig most pang. S 10.000 ezer munkás munka nélkül áll.

A kormány részéről az a terv merült fel, hogy a népet két új foglalkozási ágra irányítsák. Állattenyésztésre és gyümölcstermesztésre. Az állattenyésztés előmozdítására bármelyik község féláron vásárolhat fajbikákat és ezen félvételár egy év alatt fizetendő meg, míg a másik felét az állam és a gazdasági kamara fizeti közösen. A gyümölcstermesztés előmozdítására egy három csoportra osz-

tott szakemberekből álló bizottság fog fűködni, amelyik egyenesen a gyümölcs betegségeinek a leküzdésére és megakadályozására alakul. Ezek, házról-házra járva, díjmentesen kötelesek megvizsgítani a gyümölcsfákat a betegséget okozó rovaroktól.

Ezek a tervek. Azonban ezek még csak papírok és dossziék. Ezek a tervek még a miniszter ur asztalán hevernek, ha sürgetik, mérges lesz és azt mondja: vannak fontosabb dolgok is.

A tízezer munkanélküli pedig áll összetett kezekkel és hangoztatja, hogy nekik ez a legfontosabb.

Tenke

Örömmel halljuk, hogy az új konverziós törvény jól tett Tenkének.

Ezt az örömhirt különben Tunyogi Lajos nyugalmazott főszolgabíró, bankigazgató, a Magyar Párt elnöke mondja, aki a késő esti órákban ott sétál a bankja előtt. Tunyogi Lajos szimpatikus s kedves ember. A hivatalnok-ember olyan típusa, amelyik mindig dolgozik, mindig tenne még valamit, aki mindig talál valami munkát, valami elvégezni valót.

A kereskedelem és az ipar nincs a legrózsásabb helyzetben s hogy a két nagy cég, a Ritter és a Schwartz is megbukott, nem nagy reménnyel tekint a kereskedő- és az iparosvilág a jövője elé. Azonban a helyzet az, hogy Tenke környékén gazdag a parasztság s amíg Tenke egész héten csendes, minden hétfőn hangos a vásártól. Itt vannak a legnagyobb gabonavásárok. Tenke, Bél, Cséke és Belényes, nyolcvan-kilencven község gazdái gyűlnek itt össze hétfőn a vásáron.

És ezeken a betivásárokon nagyon sok a jólöltözött kiscsaj. Ha pedig a gazda jól öltözik, akkor annak pénze van. Mert a földműves legutóbbára költ ruhára. A betivásárokon a magyar-ruhakészítők és ködmönárosok utolsó szálig eladják a portékáikat. Most, hogy a gazda három évig nem fizetett és az új konverzióval hamar tisztázni fogja magát, remélhető, hogy ismét megindul a fluktuáció.

Különbön Tenke magyar kulturbáz építését

vette tervbe és remélhető, hogy nemsokára a terv meg is valósul. Tenke háromnegyed részben református magyar és az ilyen megmozdulások mellett egységesen áll.

Amiről még írni kell s ami megint csak Tunyogi Lajossal van kapcsolatban, az a Magyar Kaszinó. Valaha 50 tagja volt. Most csak ötven vannak: Tunyogi Lajos, Szentiványi Károly malomtulajdonos, Bernáth Lajos ügyvéd, dr. Elek Sándor nyugalmazott körorvos és Szücs Andor főkönyvelő. A többieket elsodorta az impériumváltozás vihára, a leszegényedés, a vidéki magyar ember sorsa. Voltak olyanok is, akik repatriáltak. De a kaszinó még fennáll, jobb időre várva, megrendülve, de bizakodón.

Tenke különben, mondhatni, Biharban a legtisztább és legrendesebb község. Az utcai tiszták. Talán tulságosan tiszták és Tenke talán szívesen vállalna egy kis piszkot, egy kis szemetet és lármát, ha azzal ismét megindulna az iparos és a kereskedelmi élet.

A kulturális életben most Rottensteiner Sándor katolikus tanító a diadal, akinek szimfóniáját Hubay Budapestben kitűnőnek találta és nemsokára elő is adják.

Különbön dr. Deleanu Károly alakított egy vonósnégyest és ennek keretében egy amatőr dzsessz, melynek tagjai: Schreier László, Sildován István, Eerdach Achim, Held József és Faka Gyula.

Kis falvak és emberek

a hegyek között

Bihardobrodon halom a legérdekesebb a parasztoktól. Itt ugyanis eredetileg alumíniumbánya volt, de a háború után azonnal megszűnt. Kis favállalat működik a helyén, természetesen összehasonlíthatatlanul kisebb üzem, mint a régi alumíniumbánya és sokkal kevesebb munkát is foglalkoztat. És a parasztkok mégsem akarják ismét üzemből látni a bányát. Ezt jelnek tekintik egy előjövő háborúra.

— Ha az alumíniumbányában megindul a munka, ez azt jelenti, hogy ismét kell a srápnél és a golyó, akkor ismét háború lesz, — ezt mondják és vállálják a nélkülözést, nyomort és szegénységet, csak háboru ne legyen többé...

Ezek a parasztkok már gondolkodnak és öntudatosak. Egészen különös és egyedülálló ez. A vidék okos emberei lakkak erre...

Bélikirálymező, szörnyen nyomorult kis falu. A házak, kis vaskók és repedezettek, csupa vályog, téglá egy sincs köztük. Megszóllitok egy öregasszonyt. Érdekel van-e gyereke, férje, hogy élnek, mit csinálnak?! Ahogy beszélünk, megkérdelem azt is, hány éves. Nem hiszem, amit mond. Harmincnek mondja magát. Az arca csupa ránc, egy átnyomorgott és átdolgozott élet minden ráncja és fájdalma. Legalább ötvenötnek néz ki. De látom komoly, amit mond s való-

színűtlen, hogy ez a rongyokba burkolt szerencsétlen asszony az én kedvemért fiatalítani fogja magát a belényesi országot.

S ahogy állok az asszonyt nézve, ebben a pillanatban úgy érzem, hogy a „munka neme-sít” ez a hazugság legzengőbb és legaljasabb szimfóniája.

Es Bihar ismét remeg. A közoktatásügyi minisztérium körrendeletet küldött a tanfelügyelőségeknek, amely a kisebbségi tanítók újabb nyelvvizsgájáról intézkedik. Akik a vizsgán nem felelnek meg, azokat elbocsátják.

Az egyik faluban a következő jelenet játszódik le:

A gyerek: Tanító ur, mikor vizsgázik?
A tanító: Pár hét múlva, fiam...
A gyerek: Tetszik félni?
A tanító (kicsit gondolkodik, de érzi, hogy az igazat nem mondhatja meg a saját diákja előtt): Aki tud, fiam, az átmegy, nem kell félni...

Furesa kis kép ez itt Biharban. A tanító és a tanuló versenyt vizsgáznak. Közös a sorsuk. A hat éves nebulónak és a negyvenöt éves tanítónak. Furesa, groteszk kép ez, a tanítók, a kik vizsgáznak, akik folyton vizsgáznak, örök diákok. A kisebbségi sors megaláztatásának örök és öreg diákjai ők...

BELÉNYES

Ez a legszebb s legpompásabb svájci táj itt Belényes és Vaskoh felé, ahogy az autó az országúton rohan. Még lenn vagyunk a völgyben, de fenn már a hegy-ség szakaszokra osztva. Regényes szik-lészetes, völgyek s hegyterületek, bonnyolult ormok és párkányok. Völgyek-nők és hasadékok, barlangok és buvópá-takok között az élni induló erdő fűsző-nyege szalad. A levendula illata is száll fejezhetetlen szagokkal s az erdei fiúvek között a mohák és zuzmók indul-nek kapaszkodva. Még lejjebb az utnál, a talajt faharaszt és vad toboz borítja, de feljebb, ahogy emelkedünk, métere-keket jutva előre, pillanatok alatt már a sisakvirág, az erdődisz, a korállbo-gyós folyondár s a turbánliliom készü-l nyiladozni induló bimbói visszatartá-

tatlan feshésével. És fenn a hajnalban, a hogy a havasok fölé kisüt a nap, az egész erdő él, mozdul és pompázik és verebek is szállnak riadtan az autó tiüklől zája-ra. Ez Nánhegyes, ahova beérünk, kis falu, ahogy a hegyek között szorul, csak épp hogy a kocsi vizet vesz, de már elég, hogy megtudjuk, mi történt. Napok óta feszült a viszony itt. Pop tanító ur verset íratott le mindenkiel az iskolában. A verset ő maga írta és a tartalma: Van a faluban egy zsidó kereskedő, aki éjjel-nappal becsap titkeket, kiuzsoráz és ha-lálba küld, verjétek ki a faluból. Ezt a verset a bíró fiának kellett volna elsa-valnia a Cere Cultural-ban. — De a falu szeretői a kereskedőjét és hiába az uszi-tás, nem engedték meg, hogy a vers szá-valásra kerüljön. Sőt maga a bíró azt

mondta, hogy agyonüti a fiát, ha elsa-valja. Pop tanító urnak így hát nem si-került az usztítás. Jelenleg az ügy az ügyesség előtt van. A tanító urat izga-tásért felelősségre vonják. Különbön a falu nyugtalan, mert a tanító ur tovább fenyegetőzik, hogy majd elégtételt vesz magának...

Ez a kis történet belerontott a szép he-gyi tájba, de tovább megyünk, kis, pusztulásra itelt falvak között, Belényes felé.

Belényes városnak van minősítése. Vá-radon kívül még csak Szalonta város Bi-harban. És Belényes. Igen. Itt van a té-ren a városháza, dr. Ciordasnak, az 1919-ben meggyilkolt belényesi ügyvéd-nek a háza, amit a város megvett és át-alakított. Ez a város legszebb épülete. Mint mindenütt, itt is az időközi bizott-ság működik, az élen Cosma Nerva Tra-ján képviselővel, aki a régóta vajdud havasi legelők ügyét befejező aktusához juttatta. És ha ötvenöt község, most, tí-zenhárom év után, talán visszakapja jo-gos tulajdonát, ez épp úgy Cosma Nerva Traján érdeme, mint az is, hogy a falusi analfabetizmus leküzdésére a belényesi és vaskohi járásokban husz tanszéket ál-lítanak fel. Különbön törvényszéket akar felállítani Belényesen és katonaságot, hogy növelje a város forgalmát.

Belényesnek két baja van különben. Az egyik az a széthuzás, amely most ro-mán és magyar intellektuelek között tart és amit fészegetni azért sem érdemes, mert javítani rajta úgy sem lehet. A másik: a Caps manipulációja, amely megbénította a fatermelést, azt a fater-melést, amely forgalmat révén milliókat jelentett Belényes iparosainak és keres-kedőinek. Az állami beavatkozás tönkre-tette a magánvállalatok ügyét és ma 10.000 munkás áll munka nélkül. Ez a hatalmas szám bénítólag hat Belényes az-előtt lüktető életére s nem csodálatos va-lami, ha ma Belényesen mindenki pa-naszskodik.

Azonban Belényes hisz a Caps teljes halálában és a magánvállalatok újbóli üzembelvezésében és addig sem hagy-ja el magát.

Itt van a Magyar Kaszinó. Az elnöke a szimpatikus Jakab Viktor református tiszteletes. A kaszinónak kétszáz tagja van. Itt van a Zsidó Kaszinó, ennek elnö-ke dr. Politzer Alajos ügyvéd. Van né-ha mükedvelő előadás, azonban ezek már nem sikerülnek úgy, mint azelőtt, amikor még román és magyar félreért-hetetlen jóbarátságban találkoztak nyil-vánosán és privát lakásokban is egyfor-mán. A sportot két csapat jelenti Belé-nyesen: az Aurora és az Olimpia. Az utóbbi nem működik, mert igazolás alatt áll. Az Aurora őszkor részt vesz a baj-rokságban. Különbön a sport terén Kun Mátyásnak vannak kétségtelen érdemei, aki annyi viharok után sportpályát szer-zett Belényesnek.

Azonban a sok dicséret között ne fe-ledkezzünk meg Hauler Pálról sem, aki nyilván a szeretet nevében, a Magyar Kaszinó tagjait, egyik napról a másikra szótugrasztotta intrikáival. A lelkész ur, addig jött ment, az addig békességben élő kaszinó tagjai között, amíg egy nap a zsidók, kilépve a kaszinóból, megalapi-tották a Zsidó Kaszinót. Hauler ur kü-lönbön a nagyváradi Suszer német kon-zullal és Winterhofer sváb tanárral ál-landó összeköttetést tart fenn és eddig már el is érte azt, hogy a Várad közelé-ben levő Szentandrás és Ujpalota, ame-lyik eddig magyarnak vallotta magát, a legutóbbi választásokon egyetlen szava-zatot sem adott le a magyar pártra. Hau-ler lelkész urnak sötét terveit nem tud-ni, ki irányítja. Mindenesetre jó lenne erre az intrikus szeretethirdetőre, ha felettesei már egy vizsgálattal ráderite-nék az igazságot.

★

De Belényest elhagyva, ahogy Vas-kohra jutunk, már egész szomorú a kép.

Ez a kis félezerlakosú község Bihar-me-gye egykor virágzó kis foltja, halott. A vasmű és fűrészgár a mult emléke s ahogy rongyos parasztkok és éhes mun-kások tűnnek az uton, ki hinné, hogy a környék roppant gazdag, de még ki nem aknázott márványtelepekkel teli. És Vaskohn tul, már a havasok felé kezdődik a nagy út, a mőcök nagy utja és nagy regénye, fel messzi a rengeteg méhibe, ahol a mőc nép évek óta kinlód-ia és harcol a szörnyű báiát.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Vetéshelyzet
világszerte

Romániában sok vidéken még több esőre volna szükség, különösen a keleti részekben.

Az Egyesült Államokban az utolsó héten jó esők voltak Kansasban és Texasban, a délnyugati vidékeken pedig fűtő esőket jelentettek. A tavaszi buza helyzete is javult, bár még több esőre volna szükség, hogy jobban megerősödjének és nedvességet tartalékoljanak. Hivatalos helyről hangsúlyozzák, hogy ez évben őszi és tavaszi búzát 50 millió hektárnál nem nagyobb területen aratnak, ami a múltévnél eszemben 2,5 millió hektárral nagyobb.

Kanadában hivatalos körök remélik, hogy ez évben a buzaterületeket 15 százalékkal csökkentik, ami 3,9 millió hektárnak felel meg. Magánbecslések szerint a csökkentés 2-2,5 millió hektárt fog kitenni. Az altalaj nedvességét a prérirtományok északi felében keveslik és igen nagy területek vannak megfertőzve sáskapetékkel.

Angliában és Írországon az előző hét ragyogó napsütéses időjárásával szemben a múlt héten ködös és nedves volt az idő. Csupán néhány területen voltak kisebb esők. Az őszi buza állása általában kielégítő és a vetési munkálatok is jóval előbbre vannak a szokottnál. Félhivatalos becslés szerint Angliában és Walesben őszi búzával 1,76 millió hektárt vetettek be a múltévi 1,66 millióval szemben. A legutolsó hivatalos vetéshelyzet szerint a márciusi időjárás kedvező volt mindenféle mezőgazdasági munkára. A jelentés szerint a tavaszi buza vetésterületének növekedése nem valószínű. Az őszi búzához jött és egészséges, erőteljes színe is kielégítő. Az árpa és a zab szintén jó.

Oroszországban a meleg, tavaszi időjárásra a Volga-vidéken váratlanul hűvös következett és a hőmérséklet jelentősen esett. Ukrajna és Északukrajna egyes vidékein 18 Fahrenheites éjszakai fagyokat is mértek és félt, hogy a vetések sokat szenvedtek.

Bulgáriában a vetések szépen fejlődnek, mindenütt kielégítően erősödnek és jó színben vannak, bár a gazdák szívesen vennék az esőt.

Franciaországban az utolsó héten az idő észrevehetően javult és jelenleg egészen tavaszi. Egyes megyékből kisebb záporokat jelentettek, de a csapadék kevés a talaj nedvességtartalékának pótlására. A buza sokat javult. Általában azonban a vetések helyzete sokkal rosszabb, mint tavaly ilyenkor, különösen a gyengébb talajokban.

Argentínában a buza vetése kedvező feltételek mellett megkezdődött. A becslések szerint a buza és lenmag vetésterületét csökkentik.

Ausztráliában a keleti földművelő vidékeken esett csapadék javította a szántási és vetési előfeltételeket. Az alacsony árak következtében mindenütt kb. 25 százalékkal kevesebbet vetnek.

Indiában száraz, az éjszakának megfelelő idő kedvez a középső tartományokban folyó aratásnak. A búzát és az olajmagvakat kedvező feltételek között csépelek.

A román ipari érdekelt-
ségek érdekes akciója

Bukarest, április 19.

A román ipari érdekeltiségek azt kérték a kormánytól, hogy az 1931 december előtti származott ipari adósságokra huszestendei fizetési részletkedvezményt biztosítson. A fizetéseket féléves részletekben teljesítenék és az adós ipari vállalatok hat százalékos kamatot fizetnének.

Nem változott az angol
Nemzeti Bank kormányzója

London, április 19.

Az angol Nemzeti Bank kormányzóválasztása most zajlott le. Változást nem hozott, újra Montagu Norman, az eddigi bankkormányzót választották meg.

Érdekes statisztika a romániai
építkezésekről

Bukaresiben rengeteg építkezés
lesz ebben az évben

Bukarest, április 19.

Romániában a legújabb statisztikai kimutatás szerint az 1929 évben 6711 új házat építettek 9988 lakással, az 1930 évben 6324 házat 8903 lakással, 1931-ben 5829 új épületet 10.560 lakással, az 1932 évben

7217 épületet 12.448 lakással, míg 1933-ban 6624 ház épült 16.788 lakással.

Az öt év alatt elkészült új épületek értéke 23 milliárd 100 millió lej.

Érdekes, hogy erre az évre egyedül Bukarestben 7 milliárd lej értékű építkezést

jelentettek be.

Egy nagy detail fás-cég egyedül 201 millió értékű faanyagot vásárolt a fakartellől, amely meglehetősen kitarítja az árakat. Egyelőre teheti, mert bármilyen furcsán hangzik is, áruhiány van.

Ezentul a romániai idegen részére is
napi 100 zárolt pengőt oldanak fel
Budapesten

Budapest, április 19.

A Magyar Nemzeti Bank néhány héttel ezelőtt szabályozta, hogy az ugynevezett zárolt pengőt milyen arányban használhatják fel a Magyarországra érkezett külföldiek. Az akkori rendelet napi 100 zárolt pengőt oldott fel a messzebb fekvő államokból jött idegen számára.

A környező államok, (tehát az utódállamokból) érkezett idegen napi fejkvótáját 50 pengőben állapították meg.

A helyzet most megváltozik, az idegenforgalom emelése érdekében a környező államokból érkezők is napi 100 zárolt pengőt kaphatnak.

Csehszlovákia
márciusi sertésbevitel

Prága, április 19.

Csehszlovákia sertésbevitel március hónapban oly nagy mértékben csökkent, hogy a múltévi márciusi mennyiségnek 20 százaléka alig érte el. A bevitt és a belföldi állatárak közötti különbségek a valutaértékesítés csökkentéséből következtek, igen erősen eltolódtak, de a belföldi sertéspiac nem szilárdult meg. Tovább csökkent azonban a zsirbevitel is, amely nem érte el a múltévi márciusi bevitelnek felét sem. Különösen csökkent a bevitel az Egyesült Államokból és Hollandiából, míg a kompenzációs egyezmény következtében Dániából a bevitel emelkedett. A bevitel egyébként a következőképpen alakult:

ból a bevitel emelkedett. A bevitel egyébként a következőképpen alakult:

	1934	1933
	febr. márc.	febr. márc.
sertés: db.	5065 2061	12537 10379
Jugoszláviából	2067 835	5430 4234
Magyarországról	2010 91	2878 1932
Romániából	416 270	2831 2595
Dániából	461 449	511 475
Lengyelországból	8 416	656 544

Zsirról az összes bevitel 758 mázsa volt a múltév hasonló hónapjának 1558 mázsájával szemben.

A közgazdaság hírei

KÜLÖNLEGES KOCSIK MAGÁNVONALAKON FEKBÉRMENTESEN VESZTEGELEHETNEK

A CFR vezérigazgatósága megengedte, hogy a különleges Kz. kocsik magánvonalakon fekbérmentesen vesztegessenek.

EGYIPTOM BURGONYÁVAL AKARJA ELLÁTNI EURÓPÁT

(Kairó) Az egyiptomi földművelésügyi minisztérium több európai országba küldött burgonya mintaküldeményt, hogy megállapítsa, hol lehetne elhelyezési lehetőségeket találni. A beérkezett konzuli jelentések szerint Angliában megtetszett ugyan az egyiptomi burgonya, de a helyi verseny, valamint a spanyol, belga és holland burgonya nagy nehézségeket okoz. Lehetséges azonban, hogy a fenti országok kivételének győngyülése lehetővé teszi majd az ottani elhelyezést. Svédország is szívesen venné az egyiptomi burgonyát, ha június előtt beérkezne. Németország inkább az apróbb sárga burgonyát kedveli, míg az egyiptomi inkább nagy és fehér. Legnagyobb akadály azonban a magas német burgonyavám.

TÁVBESZÉLŐ ÁLLOMÁSOK KEDVEZMÉNYES BEKAPCSOLÁSA

A „Román Telefonszolgálat” rendelkezése értelmében a május 16-ig ujonnan belépő távbeszélő előfizetők különös kedvezményként fel lesznek mentve a tarifaszervi felszerelési illeték alól (főállomásoknál 600 lej, mellékállomásoknál 500 lej) ha az előfizetés díjat 3 hónapra előre megfizetik. Azok az előfizetők, akik csak egy hónapra hajlandók az előfizetési díjat lefizetni, nem részesülnek az említett kedvezményben. Habár Brassó egyes részeiben, mint: Kut-utca, Hosszu-utca, Lópiac és Porond, csak augusztusban — a folyamatban levő kábelbővítési munkálatok befejezése után — kapcsolhatók be új távbeszélő állomások, a díjmentes bekapcsolási kedvezményt az említett utcákban lakó új előfizetők is élvezhetik, ha a háromhavi előfizetési díjat május 16-ig befizetik.

POSTAI CSEKK BE- ÉS KIFIZETÉSEK UNNEPNAPI PÓTDÍJA

A posta és távirda vezérigazgatósága utasította a postahivatalokat, hogy vásár és ünnepnapokon, minden csekk be- és kifizetése után, a rendes díjakon felül, még 5 lej ünnepi pótdíjat szedjenek.

A KEDVEZMÉNYES GABONATÁRI-
FAK ÉRVÉNYESSÉGÉT MEG-
HOSSZABBÍTOTTA

A CFR vezérigazgatósága a kivételre szánt kukorica, buza és árpaszállítmányokra vonatkozó 330 és 331 számú különleges tarifák érvényességét április 30-ig meghosszabbította. Május elsejével a gabonaszállítványokra vonatkozó tarifák és szabályzatok, teljesen új alapokra fektetett kiadása fog megjelenni; főbb irányelvekről már most tájékoztattja a hozzá forduló érdeklődőket a CFR vezérigazgatósága.

BRASSÓ VASUTÁLLOMÁST FELVET-
TÉK A 172 SZÁMU KÜLÖN-
LEGES TARIFÁBA

Brassó vasutállomást felhatalmazták, hogy áruküldeményeket a 172 számú különleges tarifa alapján felvehessen.

Mit vár a magyarországi
közgazdaság az orosz
kapcsolattól

Budapest, április 19.

Az utóbbi időben az oroszok három válatnál tettek közel

félmillió pengő értékű megrendelést, amelynek leszállítása természetesen csak a jövőben történik meg.

Hivatalos helyen még mindig folynak a megbeszélések a kiküldendő tanulmányi bizottság összeállításáról, úgyhogy előreláthatóan csak május közepe táján indulhat utnak a bizottság. Ez a tanulmányút az utazással együtt elég hosszú időt fog igénybe venni, úgyhogy a tulajdonképpeni külkereskedelmi forgalom csak a nyár derekán kezdődhet meg intenzívebb mértékben.

Illetékes helyen a magyar-orosz kapcsolat elé nem tekintenek túlzott várakozással, de még így is számítani lehet arra, hogy ebben az évben az oroszok rendelkezési folytán 3-5 millióval fog emelkedni a magyar kivitel.

Készül az osztrák-román
állatbehozatali egyezmény

Bukarest, április 19.

Az osztrák-magyar állatbehozatali egyezmény új kontingenseket fog megállapítani a romániai vágómarha értékesítésének előmozdítására. A tárgyalásokat Bukarestben folytatják és valószínű, hogy lényegesen felemelik a romániai vágómarha-kontingenst.

Angliában csökkent
a munkanélküliség

London, április 19.

Angliában újra csökkent a munkanélküliség. Márciusban 116 ezer 322 emberrel kevesebb volt munka nélkül, mint az előző hónapban és ma csak 1 millió 201 ezer 577 munkanélküli van Angliában, ami azt jelenti, hogy a múlt esztendő márciusa óta 574 ezer 607 angol kapott munkát.

A városi ingatlan tulajdonosokra is
vonatkozik az új konverziós törvény

Ha ebben a bonyolult törvényben tisztán akar látni, olvassa el és tanulmányozza át DR. TANÓDY ENDRE fordításában, magyarázataival és szaktanácsaival ellátott

új konverziós törvényt

mely megjelent és lapjaink bármelyik árusítójánál kapható A 96 oldalas törvénykönyv ára 40 lej. Ha valahol nem kapja, rendelje meg a pénzt előzetes beküldése mellett a B. L. könyvosztályánál.

A gyilkos bukaresti diákok töredelmesen vallanak a vádtanács előtt

Dinescu táblai tanácsos, az egyik gyilkos apja:
„Az igazi áldozat én vagyok!”

Bukarest, április 19.

Ma délután kerültek a bukaresti törvényszék Donici—Antoniade vádtanácsa elé Popovici képviselő diákgilkosai. Mindhárom töredelmes vallomást tettek.

Dinescu akadozva, nehezen beszél, hosszú szüneteket tart, kezével tövöva mozdulatokat ír le a levegőben. Ezt vallotta:

— Beismerem a vádat. A betörés tervét Rascanu tanácsolta. Ezt is és még egy másikat: hat hónappal ezelőtt a Carol-utcai Schmidt kereskedőhöz akartunk betörni. A gyilkosságnál csak Rascanu volt jelen, Grigoriu otthonmaradt.

A vizsgálóbíró kérdésére elmesélte a gyilkosságot:

— Popovici képviselő, mikor kiugrott az ágyból, nekemtámadt. Torkonragadott és lenyomott a földre. Alulkerültem, fulladozni kezdtem. Ekkor előrántottam revolveremet és rálöttem. Éreztem, hogy enged kezének szorítása a nyakamon. Ekkor dördült el Rascanu revolvere és Popovici Eusebiu lefordult rólam. Felugrottam és Rascanuuval együtt kirohantunk a szobából. A lépcsőházban már zajt hallottam és hogy megriasszam az üldözőket, revolveremet még háromszor elsütöttem. Csak az utcán vettem észre, hogy a szemüvegemet és kalapomat elveszítettem. Otthon az édesanyám két nappal később, amikor észrevette, hogy a szemüveg és a kalap hiányzik, gyanította, hogy részem van a gyilkosságban, de sikerült megnyugtatom.

Rascanu is töredelmesen beismerte bűnét.

— Honnan gondoltad, hogy Popovici Eusebiunál pénzt találtok? — kérdezte az elnök.

— Tudtam, hogy képviselő, — felelt a 16 éves gyilkos.

Rascanu elmesélte, hogyan indultak el a végzetes éjszakai utra:

— Korán lefeküdtünk. Éjjel kettőre állítottam be az ébresztőórát. Egy házban laktunk Dinescuval, felkerestem, feltettük az álarcot és hogy ujjnyomunk ne maradjon, kesztyűt huzzunk.

Rascanu ezután beismerte, hogy ő adta le a halálos lövést, mikor veszélyben látta társát. A harmadik bűntárs, Grigoriu elismerte, hogy ő adta a revolvert Dinescunak, mert megígérték, hogy ő is részesedik a betörés hasznából.

Elmondotta, hogy nagypéntek éjjelére még egy betörést terveztek.

Érdekes mozzanata volt a tárgyalásnak, amikor a védelem is kérte a három vádlott vizsgálati fogságának megerősítését, hogy ezzel is meggyorsítsák a vizsgálat menetét.

Az apai lájdalom zokog fel a tanácsos nyilatkozatából

Egyik bukaresti lap munkatársa ma felkereste Dinescu táblai tanácsost, az egyik gyilkos édesapját. Mintha gyászházba lépett volna: együtt ült a család... kisirt szemek... fel-feltörő csendes zokogás... nehéz, fojtott csend.

— Tanácsos ur egyhónapi szabadságot kért, igaz, hogy lemond állásáról — kérdezte az újságíró.

— Igaza van, ez is megoldás lenne — mondotta sóhajtozva Dinescu tanácsos. Egy bíró, a kinek fia ilyen bünt követett el, nem öltheti magára többé a talárt, hogy ítélkezék a fiával egysorban álló bűnösök felett. Szegény

ember vagyok, egész életemben a gyermekeimért dolgoztam. Egy gyermekem meghalt, egy most lett erkölcsi halott. Kötelességem, hogy a többiért dolgozzak.

— Elutazik valahová?

— Lehet. Nem bírom azt a fojtogató érzést, ami két napja kínozt: „Azóta” nem evett, nem aludt senki a házban.

— Hogy magyarázza a büntényt?

— Mindenki engem ró meg, hogy nem foglalkoztam vele. Lehet, hogy igaz. En mégis úgy érzem, hogy megtettem apai kötelességemet. Ebben az ügyben talán jobban szenvedek, mint a fiam. Az igazi áldozat én vagyok.

Tatarescu a királynál

Bukarest, április 19.

Tatarescu miniszterelnök szerdán délután kihallgatáson volt a királynál. Még egy érdekes kihallgatás volt szerdán: Manoiilescu, aki rég nem járt a királyi palotában, volt audiencián az uralkodónál.

Megszavazták a középiskolai oktatás módosításának törvényét

Bukarest, április 19.

A parlament ma délutáni ülésén megszavazták a középiskolai oktatás módosításának törvényét. Ugyanezen az ülésen elfogadták azt a törvényjavaslatot, mely szerint Pop Cicio István özvegyének havi 50.000, Goldis László özvegyének havi 15.000 lej kegydíjat utalnak ki.

Seguyabb

A BERLINI JOGASZ-SZÖVETSÉG

Törvényjavaslatot dolgozott ki, a „német faj javítása” érdekében. A javaslat szerint házasságot csak külön engedéllyel lehet majd kötni. Amennyiben árja-nemárja vegyes házasságról van szó, úgy ezt az engedélyt csak a minisztérium adhatja ki. Rendes „árja-házasság” esetében a házassulandóknak igazolniuk kell, hogy egészségesek, kötelező nyilatkozatot kell adniuk, hogy „fajtiszták”, igazolniuk kell, hogy az utolsó három évben nem voltak börtönbüntetésre ítélve, nem élnek állami támogatásból és igazolniuk kell azt is, hogy gyermekeiket el tudják tartani. A házasságot engedélyező bizonyítványt, amelynek alapján az anyakönyvvezető összeeskezhethi őket, csak ezeknek az iratoknak az alapján adhatják ki.

LETARTÓZTATTÁK. MERT ARJA LEANYT SZERETETT...

Darmstadtból jelentik, hogy az ottani rendőri hatóságok őrizetbe vették a nemárja származású Bendorf nevű 27 éves fiatalembert, a kinek az árja származású Kerch Emiliával viszonya volt. A leány csak 17 éves. A tartományi felügyelőség kiadott hivatalos jelentésében hangsúlyozza, hogy a leány nevét azért hozza nyilvánosságra, mert ezzel is meg akarja bélyegezni, amiért nem árja férfival folytatott viszonyt. Uristen! Hová jutunk még!

A francia válaszjegyzék minden leszerelési reményt megsemmisített

Barthou sajnálkozását fejezte ki, amikor az angol követnek átnyújtotta a válaszjegyzék szövegét

Páris, április 19.

A francia kormány szerdán délelőtt átnyújtotta a párisi angol követnek azt a válaszjegyzéket, amelyet a legutóbbi angol átiratra adott a leszerelés és az Angliától felajánlott biztosítékok kérdésében.

A francia válaszjegyzék udvarias hangú, de egyben határozottan elutasító. A francia kormány kijelenti, hogy bár nagyra értékeli az Angliától javasolt és megajánlott biztosítékokat, mégsem lehet bele olyan megoldásba, amely lehetővé teszi Németországnak a fegyverkezés.

A francia válaszjegyzékkel a leszerelés kérdésében való minden további diplomáciai tárgyalás lehetetlenné vált. A leszerelés ügye most már elintézettnek tekinthető, mert az angol—francia meg egyezésnek a lehetősége is megsemmisült.

nem is beszélve a német—francia közlekedésről. A francia kormány maga is érezte, hogy rendkívül súlyos elhatározás előtt áll. Pertinax beszámoló cikke szerint Barthou maga hajlandó lett volna az engedékenységre, de Doumergue miniszterelnök, Herriot és Tardieu hajthatatlannak maradtak s végül is ők győztek. A Daily Herald szerint Barthou sajnálkozását fejezte ki, hogy nem adhat kedvezőbb választ az angol jegyzékre, amikor az angol követnek a válaszjegyzék szövegét átnyújtotta.

Egyébként pedig az angol és francia lapok egyöntetűen állapítják meg, hogy most már a leszerelési kérdés végleg lekerülhet a napirendről, legalább is abban a formában, ahogyan a közzétett Anglia elképzelte. A francia visszautasítás következményei pedig ebben a pillanatban még beláthatatlanok.

Kidobjuk a kanapét!

A szatmári villamosmű panamájában a város nem fogadja el a törvényszék által kirendelt könyvszakértőt

Elfogultsággal vádolják a szakértőt, aki a munkakamara elnöke és állítólag ellensége a városnak

Szatmár, április 19.

A B. L. részletesen foglalkozott már azokkal a lehetetlen állapotokkal, amelyek a szatmári városi villamosmű vezetése körül óriási károkkal, teljes sötétséget árasztva uralkodnak. Ez a lehetetlen gazdálkodás — mint ismeretes — egy sikkasztási ügyből kifolyólag pattant ki. A sikkasztó pénzbeszedők a bíróság elé kerültek és a bíróság előtt a tárgyaláson olyan megdöbbentő adatok mutatkoztak a villamosmű vezetése körül, hogy a nyílt főtárgyaláson a törvényszék elnöke felháborodva bélyegezte meg ezt a gazdál-

kodást. A főtárgyalást el kellett halasztani, mert azt sem lehetett pontosan megállapítani, hogy tulajdonképpen kik és mennyit sikkasztottak el a villany-üzemnél? A védelem kérésére ellenőrző szakértőt neveztek ki Bretter Tibor bankfőtisztviselő személyében és a tárgyalást a szakértői vélemény beérkezéséig elnapolták.

Mára lett volna esedékes a tárgyalás folytatása. A tárgyalás elején az egyik védő felállt és szenzációs bejelentést tett. Elmondotta a védő, hogy

a szakértő nem teljesíthette feladatát,

mert a város vezetősége kifogást emelt személye ellen és megtagadta a könyvek rendelkezésére bocsátását.

Ennek a rendkívül érdekes lépésnek a megértéséhez tudni kell azt, hogy Bretter Tibor a nemzeti-parasztpárti orientációjú Casa Noastra főtisztviselője. Ő maga a szociáldemokrata párt aktív tagja és a munkakamara elnöke, akinek — mint szintén megírtuk — éles konfliktusa volt a liberális kormány által a munkakamara élére kinevezett kormánybiztossal.

A bejelentés után Boca Miklós, a város ügyvédje kért szót. Elmondotta, hogy Brettert azért nem óhajtja a város ellenőrző szakértőül elfogadni, mert több ízben kimutatta ellenszenvét a városi vezetőséggel szemben, de különben is nem tartják kompetensnek a szakértői véleményét, mert Bretter a Casa Noastrában levelező és nem könyvelő.

Az elnök erre megjegyezte, hogy Bretter esküit tett a bíróság előtt és nem a város, hanem a törvényszék feladata megállapítani valakinek a szakértői képességét. A város ügyvédje azonban nem nyugodott bele és kérte, hogy olyan embert nevezzenek ki ellenőrző-szakértőnek, akit a város által beterjesztett listáról választanak ki. Ez ellen viszont Zácui Felicián védőügyvéd protestált, mert — mint mondotta — azon a listán olyan könyvszakértők vannak, akik vagy a múlt rezsim, vagy a jelenlegi kormányzat alatt a városi tanácsban foglaltak helyet és ilyenformán nem fogadhatók el egy, a városi vezetőség ellenőrzése alatt álló üzemnek szakértőiként.

— Azt pedig — mondotta a védő — hogy Bretter nem volna autorizált könyvelő, azonnal megcáfolhatom az itt jelenlévő városi villamosmű főkönyvelőjével, aki igazolhatja, hogy fel van véve a könyvelők listájára.

A könyvelő ezt igazolta, de a város ügyvédje továbbra is fenntartotta kifogásait.

Spireanu törvényszéki elnök erre a következő kérdést intézte a város ügyvédjéhez:

— Szóval nem akarják, hogy világosság legyen a városi villamosmű vezetésében?

— Más szakértőt akarunk s nem Brettert — mondta az ügyvéd.

A harc kezdett elmérgesedni. A védő azt indítványozta, hogy a tárgyalást a város költségére halasszák el és kötelezzék a városházát a könyvek és iratok bemutatására. Nem érti a védelem és nem tartja indokoltnak, hogy miért huzódzik a városháza egy olyan szakértőtől, akinek pártatlansága vitán felül áll.

A bíróság hamarosan ki is hirdette a határozatot, amely szerint kötelezi a várost, hogy nyolc napon belül bocsássa rendelkezésére az összes könyveket és iratokat Bretter Tibornak, mint ellenőrző szakértőnek.

A határozat ellen a város felfolyamodást jelentett be és az ügy ismét elhúzódik, mert az iratok a táblához kerülnek és a tábla döntése után tűznek ki újabb tárgyalási napot a villamosmű ügyében.

Az ügynek érdekes fejleményei várhatók, mert Bretter Tibor rágalmozás miatt feljelentést tesz a város ügyvédje ellen, aki azt állította róla, hogy levelező léte nem ért a könyvekhez.

Perek indulnak, aktahegyek nőnek, de a városi villamosműnél sohasem lesz világosság.

Egyszer a pénzbeszedő sikkaszt, egyszer a könyvek nincsenek rendesen vezetve, egyszer a szakértő haragszik a városházára...

Hogy lehet itt rendet teremteni? Hogy lehet itt tisztán látni? Nagyon bizonytalanul világít ez a szatmári villany.

Mondhatnánk: félhomályosan. De vannak, akik ebben a félhomályban is tudnak tisztán látni...

A város valahogy hasonlít az egyszeri férjre, aki együtt találta feleségét egy férfival és a férji méltóságán esett sérelmet úgy torolta meg, hogy kidobta a kanapét...

Ez esetben a szakértő a kanapé. (b. l.)

Szerelmi dráma Bukarestben

Bukarest, április 19

Megrázó szerelmi öngyilkosság történt a szerdára virradó éjszaka a fővárosban. Popescu Vespasian főhadnagy lakásában szénázzal megmérgezte magát egy Darlau Mária nevű uriaszony, aki — hasonlóan szerelmes volt a tisztbe s miatta — hagyta a férjét. A főhadnagy egész éjjel nem volt otthon s reggel holtan találta kedvesét a lakásában.

A rendőrség megindította a vizsgálatot a dráma okainak tisztázása céljából.

EMBEREK A NAGY ROSTÁBAN

Egy-két liter pálinka és oda a vagyon, oda a becsület
Kép a kulturzónáról. A betörők sem alszanak

Jó zsíros szerződés a más bőrére. Kegyelem-
dőzés a tönkrement kereskedőnek

Csikszereda, április 19.

BIROSÁG ELŐTT A KULTURZÓNA

Csikmegye legutolsó 24 órája ismét megdöb-
bentően tükrözi vissza lakóinak a gondok-
kal, nyomorúsággal, meggondolatlansággal és
a hatalommal folytatott idegőrlő életét. Sor-
rendben, úgy, ahogy kaptuk, adjuk az adato-
kat.

A TILOS PALINKAFÖZÉS MEGDÖBBENTŐ TANULSÁGAI

Ferenecz Andrásné 50 éves, 10 gyermekes
csikjenőfalvai asszony és Balló Antal 28 éves
csikszenttamási gazda tiltott pálinkafőzésért
kerültek a törvényszék büntető tanácsa elé. A
pénzügyi közegek mindkettőjüket tetten érték,
amint néhány liter észvesztő lőrért kutyvasztot-
tak. Nyomban meg is bírságolták őket. Jelen
körülmények között egész vagyonuk sem sok-
kal ér többet, mint a kiszabott bírság összege.
Ferenecz Andrásnénak 30 ezer és Balló Antal-
nak 20 ezer lejt kell fizetnie a meggondolat-
lanság miatt.

Most a törvényszék is felelősségre vonta
őket. A vádlottak beismerésben voltak. Sze-
gényiségükkel védekeztek. A törvény és a bi-
roság szerint ez nem mentés. Alkalmazták az
idevonatkozó büntető szakaszokat. A 10 gyer-
mekes anya 15 napig, a fiatal gazda pedig 10
napig lesz a csikszeredai „sárgaház” lakója. Né-
hány liter lőrért igazán nem volt érdemes va-
gyonukat és becsületüket is elveszíteni.

Változik a törvényszéki kép. Bándi Balázs,
a telefonársaság csiktaplocai illetőségű vonal-
főfelügyelője kerül a vádlottak padjára. Súlyos
a vád ellene. A csikszeredai tanfelügyelőség
feljelentésében nem kevesebbel vádolja, mint
hogy az iskolaév kezdetén irreverenda propagan-
dát folytatott a román nyelvű állami iskolák
ellen, a magyar felekezeti iskolák javára.

Bándi kerekén tagadja a terhére irt büncse-
lekményt. Ő nem igazolt senki és semmi ellen,
nem mellette. 10 éves kisleányát, aki két esz-
tendőig a csikszeredai római katolikus isko-
lába járt, újból oda akarta beírni. Etekintet-
ben mindent el is követett. Törvényadta jogát
azonban nem sikerült érvényesítenie. Darvas
István csiktaplocai állami iskolai igazgató az-
zal tagadta meg a közoktatási törvényben elő-
írt szülői nyilatkozat láttamozását, hogy min-
den állami tisztviselőnek román nyelvű állami
iskolába kell beírnia iskolaköteles gyerme-
két. Az igazgató-tanító törvénytelen eljárása
ellen a tanfelügyelőséghez fordult. Kérvényben
hangsúlyozta, hogy nem állami, hanem magán-
tisztviselő. Elni akar a törvényben biztosított
szabadoktatási jogával. Azonban innen is eluta-
sították.

Darvas István igazgató-tanító tanu-minőség-
ben semmi terhelést sem tud mondani. Csupán
azt hangsúlyozza, hogy több Csiktaplocán lakó
állami tisztviselő fordult hozzá a felekezeti is-
kolába iratáshoz szükséges nyilatkozat láttamoz-
zásáért és ezek azt hangoztatták: Bándinak

kiadta az írást, tőlük miért tagadta meg. A
kért nyilatkozatot ő senkinek sem adta meg.

Dr. Debu védő: A törvény értelmében meg-
tagadhatja-e az igazgató-tanító a felekezeti is-
kolákba való beíratáshoz szükséges szülői nyi-
latkozat láttamozását?

Tanu: Nem. A törvény világosan előírja,
hogy az ilyen iratokat minden egyes esetben
láttamoznia kell az illetékes igazgatónak. Jelen
esetben felsőbb utasításunk volt, hogy
egyetlen köztisztviselő gyermekét se engedjük
felekezeti iskolába. En ezen az alapon tagad-
tam meg a kért nyilatkozatok aláírását.

A tárgyalás anyaga ki is merült. Egy telje-
sen jelentéktelen tanuvallomás után az ügyész
a törvényszék belátására bízta az ítélet meg-
hozását. A védő és vádlott büncselekmény hiá-
nyában felmentést kérnek. A törvényszék pil-
lanatok alatt föl is menti a vádlottat.

Kétségtelenül érthető példa ez a székelyfö-
ldi kulturzónás rendszer egyáltalán nem válo-
gató eszközeire.

A BETÖRŐK IS MŰKÖDNEK

A végtelenségig leromlott gazdasági viszony-
nyok következtében az éhes szegénylegények
is garázdálkodnak. Nem tudják becsülettel be-
várni az idők jobbrafordulását. Bojtor György
csikszeredai lakatos jelentést tett a rendőrség-
nek, hogy ismeretlen tettesek éjjel behatoltak
a lakásába, ékszereit és értékes aranyóráját el-
lopták. Az ismeretlen tettesek ellen szigorú
nyomozást vezetett be a rendőrség. Eddig
eredménytelenül.

Ujabb ajándék a székelyeknek visszaitélt magánjavakból

Ez is csiki különlegesség. Könnyfakasztó
példa, mennyire semmibe veszik az illetékes
kormánykörök ennek a koldusszegény népnek
a jogait. A csiki magánjavakról van szó. Azok-
ról a felbecsülhetetlen értékű képviselő va-
gyonokról, melyeket elkoboztak csak és 10
esztendő ideig harc után itélt vissza vala-
mit a Népszövetség. A legfelsőbb nemzetközi
forum előtt vállalt kötelezettségének végrehaj-
tását azonban a kormány minden elfogadható
indok nélkül halogatja. Halogatja, noha a szé-
kelység kétségbeesett gazdasági csőd előtt áll
s megfelelő anyagi eszközök hiányában nem
tud magán segíteni.

Közben azonban a vagyonok körül állan-
dóan történik valami. Most az alábbi történet:
Csikmegye egész közvéleménye legnagyobb
megrökönyödésére Jonescu borszéki fűrésze-
gyáros és Niculescu Aurel gyergyótölgyesi ke-
reskedő, akik széleskörű kormánypárti tevé-
kenységükről közzismertek, 60 ezer köbméter fa
kitermelésére kaptak engedélyt a bukaresti er-
őszeti közegek részéről.

A hatalmas famennyiséget azokról a terüle-
tekről jelölték ki, melyeket a népszövetség
öntése alapján már rég vissza kellett volna
adni a székelyeknek, s melyek minden huza-
vona dacára idővel tulajdonukba is kerülnek,
— amikor majd nem képviselnek értéket.

Jellemző az idevonatkozó szerződés feltétele
is. Eszerint az állam a kitermelt és eladott
famennyiség tiszta jövedelmének felét kapja.
Tehát a kitermeléssel kapcsolatos összes költsé-
geket, adókat és illetékeket is közösen viseli
az állam a szerencsés „vállalkozókkal.”

Ilyen üzletet is csak az tud tölteni, akit nem
várt szerencséje a székelyek elkobzott és visz-
szaitélt vagyonával hozza össze.

Nagy kérdés, hogy az érdekeltek képviselői
útján sürgősen beindított akció következtében
„sikerrel” fog-e végződni a nagyszabású kiter-
melés, melyen két ember egész életre akar
meghajtásodni a koldus székelyek bőrén.

JOGTALANUL KIVETETT ADÓKERT KERÜL DOBRA A HÁZA

Adón van a sor. Megdöbentő példa. Még
1930-ban történt, hogy egy Purcu nevű adó-
végrehajtó, aki azóta sikasztásért és közok-
brahamisításért tekintélyes időt töltött a fog-
házban, beállított Bernárd István kászónaltízi
torlátolt italméréssel rendelkező kereskedő üz-
letébe. Példázódott, hogy ő is ember, az állam
fizetés kevés és szeretne némi aprópénzre szert
tenni. A kereskedő már jól ismerte ezt a fel-
lépést, de Purcu ur kívánságát nem volt haj-
landó teljesíteni. Már akkor elég rosszul men-
tek az üzletek ahhoz, hogy az ilyen „szórako-
zást” megengedhette volna magának.

Néhány hét múlva aztán nagy megrökönyö-
désre 25 ezer lejes bírságról szóló jegyzőköny-
vet közbesíttetek ki neki. Az írás indokában

az állott, hogy Purcu végrehajtó tettenérte,
amint dugaszolatlanul italt szolgált ki.

A kétségbeesett ember a törvényszéknél
megfellebbezte a pénzügyminiszeri végzést.
Igy megakadályozta annak végrehajtását,
amely egyesapásra tönkretette volna.

Közben telt-múlt az idő s gazdasági téren
odafejlődtek a dolgok, hogy a kereskedőnek
a kiszabott horribilis bírság végrehajtása nél-
kül is be kellett zárnia. 1932-ben visszaadta
összes engedélyit, boltját bezárta és kérte az
illetékes pénzügyi közegeket, hogy jövő évre
töröljék a kereskedelmi adófizetők köréből.

Napirendre tért letűnt kereskedelmi élete fő-
lött és ingatlan vagyonán kezdett gazdálkodni.
Néhány nappal ezelőtt meglepő fordulat elé
került. Az illetékes járásbírószék telekkönyvi
osztályától végzést kapott, miszerint az 1930-
ban kiszabott 25 ezer lejes bírság, annak ka-
matai és az 1933—34. évi kereseti állami adó

fejében közel 50 ezer lej erejéig összes létező
ingatlanaira első helyen zálogjogra kebelezte
be magát az állam.

A hír nyomán fűhöz-fához kezdett kapkod-
ni a volt kereskedő. Sehol sem tudtak segítsé-
ni rajta. A pénzügy azt a felvilágosítást adta,
hogyha záros határidőn belül nem fizet, va-
gyona dobra kerül. Most ügyvéd útján próbál-
ja megmenteni.

Ennyi. Mit tegyünk hozzá?

JÓ HIR IS VAN

Ennyi elkeserítő esemény után örömmel je-
lezzük, hogy jó hírünk is van. A dr. Hirsch
Hugóné rendezésében Csikszeredán nagy si-
kerrel, ötször megismételt, Eftimiu Viktor
„Prometheus” című tragédiájával április 29. és
30-án a kis székely város kitűnő műkedvelői
Kézdivásárhelyen lépnek föl. A csikszeredai
együttműködésére érthető lázzal készül a
székely testvérváros.

SPORT

Most már jobban ment!...

Barátky remekül illeszkedett be a Ripensia csatársor tengelyébe

Megnyugtatóbb játék a Bohemians ellen
Végleges válogatás: hétfőn este

Bukarest, április 19.

Most már jobban ment!

A Ripensia és Unirea Tricolor játéko-
saiból összeállított csapatot Barátky egé-
szítette ki. Most már ment a játék. Szem-
re is tetszetős, jó játékkal győzött a ro-
mán válogatott — edzőtársa a Bohemians
ellen. Mindenestre megnyugtatóbb képet
adott a válogatás szempontjából, mint a
vasárnapi szánalmas vergődés.

Románia csapata ebben a felállásban
játszott:

Radulescu (Zombory) — Bürger, Smitu-
lescu — Robe, Steinbach, Deheleanu —

Bindea, Beke, Barátky, Schwartz, Dobai.

A vezetőgölt Schwartz lötte a 9. perc-
ben Barátky nagyszerű átadásából. 1:0. A
román csapat formás támadásokkal in-
kább fölényben van. Barátky nagyszerű-
en illeszkedett bele a Ripensia-csatársor
tengelyébe. A második félidő közepén
Baron beadásából Cek kiegyenlített. 1:1. A
42. perc hozza a győztes gólt: Bindea ellen-
állhatatlanul lefut, Beadását Barátky véd-
hetetlenül helyezi hálóba. 2:1.

A végleges válogatás 23-án hétfőn este
lesz a Ripensia—Unirea Tricolor nemzeti
bajnoki mérkőzés után.

jetlen és szakértelmetlen válogatással
vádolják.

LENGYELORSZAG MEGSZAKIT MIN-
DEN SPORTÖSSZEKÖTTETÉST CSEH-
SZLOVÁKIÁVAL? Prágában úgy tudják,
hogy a vasárnapi cseh—lengyel világba-
j-noki mérkőzés elmaradása a lengyelek
meg nem jelenése miatt csak bevezető lé-
pése annak a sportbojkottnak, melyet
Lengyelország mondott ki Csehszlovákia

ellen. A sport mérhetetlen kárára ismét
súlyosan beleszólt a politika!... Holott for-
ditva kellene legyen — mint ahogy lenni
is szokott: a sport gyógyítsa a politika ál-
tal ütött sebeket...

Uzsás

Szenzációs eredmények voltak a japán
uszóhajónok próbaversenyén. „Muta-
toba” néhány eredmény: 100 m. gyors-
uszás: 1. Toyoda 1:00.8 mp. 200 m. gyors-
uszás: 1. Toyoda 2:15 mp. 400 m: 1. Ni-
ma 4:52.2 mp. 800 m: 1. Niima 10:16 mp.
100 m hátuszás: 1. Isiwara 1:15.2 mp.
200 m. melluszás: 1. Aki 2:51.2 mp.

IME: EZ EGY NYAKAS EMBER!

Bremster dr., egy angol hajóorvos azt vete-
te a fejébe, hogy mindenáron átussza a La
Manche csatornát. Tízszor már megpróbál-
ta, de nem sikerült. Most újra munkába
állt s reméli, hogy tizenegyedik alkalom-
mal mégiscsak sikerül a 33 és fél kilomé-
teres távolságot egy szuszra átusznia

Birkózás

Mégis eljut Abrudán Zoltán a római birkózóversenyre

Jelentettük, hogy a birkózó szövetség
az április 22-én kezdődő római Európa-
bajnokságra légsúlyban kiküldte Abru-
dán Zoltán szatmári birkózót is, a Balkán
olimpia bajnokát, de pénzt nem tudott az
utazáshoz adni. Utasította Abrudánt,
hogy abban az esetben, ha az uthoz szük-
séges 7500 lejt meg tudja szerezni, Zsom-
bolyán csatlakozzék a birkózó szövetség
elnökéhez. Cikkünk megjelenése után a
szatmári Unió vagongyár igazgatósága
rendelkezésre bocsátotta Abrudán Zo-
lánnak a szükséges összeget és a fiatal
birkózó ma el is utazott Zombolyára, a
hol a birkózószövetség elnökével talál-
kozik és indul Rómába. Amikor a sport-
szeretet legyőzi az anyagi akadályokat!

Autósport

GUY MOLL,

a monacoi nagy díj nyertese. A szenzációs
versenyt Monaco kanyargó utcáin 3 kilo-
méter s 180 méteres távon rendeztek meg. A
zárt kör alaku távot a nersenyzők százszor
futották meg.

Ökölvívás

„AZ EURÓPAJAJNOKSÁG MEGLEPETÉSE
A ROMÁN CSAPAT VOLT, az ideális sport-
gondolkodással bemutatkozó angolok mellett”
— nyilatkozta Suderlund, a nemzetközi ököl-
vívó szövetség elnöke a bukaresti sport-napi-
lapnak. Suderlund elismerte, hogy a román
csapatot több igazságtalan döntés sújtotta, de
hozzátette, a bírók általában nem álltak felada-
tuk magaslatán. A nyilatkozatot azzal fejezte
be: „annyi tehetséges versenyzőt láttam a ro-
mán csapatban, hogy a következő Európa-
bajnokságban bizonyosan komoly szerepet játsza-
nak.”

Footoall, tenisz és atlétikai cikkeket
legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor utca 24.

Tomcsa Sándor riportja:

Kis képek a bevonulásról

Székelyudvarhely, április 19

Most néhány napig „klánéta” meg ének-szótól hangosak a városok s könnyű ragyog egy bizonyos női korosztály szemében. A lestrapált unatkozó rendőrök, kik egy hangsabb szóra már készek szorosabbra fogni a gummitömjüket, most a visszaemlékezés meg-bocsátó mosolyával állnak félre egy-egy vadul száguldozó székér előtt, melyen nyolc-tíz legény meg két-három „zenész” hajgálja hang-jait az ég felé. Most hatóságilag engedélyezve van az utcai ének, melyet mások száz lejen alól aligha uszsa meg halandó. Legalább is a „mi időnkben” ennyit fizetgettünk, mikor a nap egy bizonyos szakában és bizonyos enyhítő körülmények mellett, zenei hangok aláfestésével nyilvánítottuk azon spontán és őszinte, jólehet egyedülálló meggyőződésünket, mely szerint a világon található ugynevezett kisanyok száma nem haladja meg az — egyet. Hát most ez szabad a bevonulónak. Igaz, hogy egytől két évig terjedhet katonasággal való érintkezés, de mi ez ahhoz a rengetegnek látszó tökéhez képest, amelyből még csak huszonegy évet pazaroltak el.

Ma jöttek a „felazonról” való, a zetelakiak, oroszhegyiek, varságiak, kápolnásfalviak.

Egy darabig csak futkostam az ablakhoz, míg a „bándával” elvonultak, aztán mégis csak kimentem a zengő városba, honnan az alábbi „felvételekkel” tértem haza:

EGY MEGLEPŐ, DE CSODÁS HATÁSÚ
ÉLESZTÉSI MÓD

A főutcára két sor bevonuló katonalegény fordul be. Egy-egy sorban lehetnek tizen-tizenketten. A kalapokban virág s az a bizonyos „cédola”, de ezeket alig lehet látni, mert a kalapok csak úgy villognak a levegőben a fejek felett. Persze, szál a nótá, mely ha lehet, még harsogóbb lesz, amint betérnek a főutca.

A két sor közt pedig egy dagadt képű „purdé” fújja a „klánétát”, melynek hangja úgy tarkítja az ének-bokrot, mint táncot a lányok pántlikái.

Mert nem is legény, aki nem „bándával” vonul be, még ha az csak egy szál klánéta is. De hangszernek kell lennie. Addig gazi legény nem megy egy tapodtat sem. Mit is szólnának a városban szolgáló s a kapukba kigyúló falubeli anyok! Tán megtagadnák falujukat is, akkor, mikor a sövidékek nyolc tagból álló „rezessel” ágáltak végig a városon.

Mondom, szállt a nótá, mely a „klánéta” szép pettyesre cifrázott ki, nem is volt baj egészen a „Fehér bárányig”, mely elé kigyúttak a kápolnásfalvi bevonulók is.

Itt történt aztán a hallatlan eset: a „klánéta” kivágott még egy kacsarngót, majd egy koppanás s utána egy suppanás vágta el a lótasztót. Eredvén pedig a koppanás a klánétától, a suppanás pedig a purdétól.

No, körülveszik a testet és a hangszert a legények, de még a városiak is. Azok csak felüldtek némán s főleg mozdulatlanul a közömbös utcaköveken...

— Víz! — kiáltotta valaki s nemsokára már szembe is locsolták a mozdulatlan purdét. Annak még a szemhéja sem rebent.

— Szuszogtassák meg! — így másvalaki,

erre mesterséges légzéssel próbálkoztak. Semmi eredmény.

De akkor már a kápolnásfalviak köréből gu-nyos megjegyzések hallatszottak:

— No jó mozikást hoztatok tesvér.

— Fújjatok belé levegőt hé, nem lássátok, hogy a szusz fogyott ki belőle.

— De fordítsátok meg, me a hátán fekszik!

Ilyen és efféle pogány hangok hallatszottak s a mi legényeink fületöve már kezdett vere-sedni.

Ettől azonban a purdé még mindig nem tért magához, a helyzet pedig kezdett a komikum felé billenni.

Akkor tört utat magának egy nagy kajla le-gény. Odahajolt a cigány fölé s lassan kezdte:

— No Laji, meddig vótál te megfogadva? Ugyé, a kaszárnyáig...

S néne, mintha a Laji szája csakugyan meg-rándult volna! A legény pedig várt egy kicsit s avval felhúzta a kezét:

— Nohát Laji, fuvod-e a kutyakesergőjít. vagy agyoncsaplak!!! — De az utaját már ordította.

S erre, akár hiszik, akár nem, Laji a lehető legjobb erőben felállt, szájához tette a szersza-mot s elkezdte azt a gyönyörű figyelemztetőt, hogy:

Lányok a legényt jól megbecsüljétek,

Ha részeg is, gondját viseljétek.

Mert mi nekünk meglútták a marsot,

Mi elmegyünk, ti meg lányok itt mar dtok...

Es fútták mindannyian a legjobb kedvben és egészséggel, amint az már a bevonulókhöz és egy olyan „zenészhez” illik, aki egészen a nagykaszánya kapujáig van megfogadva.

Hanem a kápolnásfalvi legénynek csak-ugyan igaza lehet, hogy Lajból a szusz fo-gyott ki. Dehát ki is győzi három napig egy-végtebe fújni...

AZ MAS...

Egyenként vonulnak a faluk. Más nótá, más viselet. S ahogy így jönnek, a nótaszóra a cse-lédek usgyél ki a kapuba. Ugy, ahogy vannak, egyiknél seprű, másknál fakanál, van akinek csak egyik lábán van cipő.

Egy ilyen „rohamnál” egy kapu mellett ál-lok meg. A kapuban kalász-haju cseléd viryáz-kodik a bevonulók felé. Ahogy előrehajlik és szeme kitég, sejtem, hogy csak falujabeli le-gények lehetnek. Amikor pedig kötényével megtörli a száját, már tudom is, hogy azok. Falusi székely lánynál egy ilyen mozdulat a kötényvel körülbelül azt jelenti: amit kisasz-szonyoknál a puder meg a pirosító.

Ki is válik a tömegből két legény s oda-mennek a lányhoz a kapu alá. Az egyikkel a bucsu gyorsan megy. Kézfogás:

— Szervusz Zsuzsi.

— Szervusz Károly.

S avval a legény már lépik is a csapat után. Hanem a másik legénytől már nehezebb az elválás. Egy-két pillantásra be is húzódnak egészen a kapu alá s m'kor megint megjelen-nek Zsuzsinak bizony hull a könnye.

A „naccsága”, aki ki van könyökölve az ab-lakba, meg is kérdezi hogy kije Zsuzsinak az a legény?

Zsuzsi elbőgi magát:

— Az „onoktesvérem”!

— S hát az első, kitől olyan könnyen bucsu-ztál?

Zsuzsinak a keze elfut az orra alatt:

— A' csak a tesvérem...

Na de azért ne higgye senki, hogy Zsuzsi ne sajnálta volna a „tesvérit” is.

AZ INTELLEKTUEL

Persze, nem dalol és nem dobálja a kalapiját. Most jön a főnökétől, kinek átadta az ügyda-rabokat, elszámolt a bélyegekké és a februári fizetésére kapott kétszáz lej előleget. A töb-bit a főnöke utána küldi. Ezt sietve és meg-győződés nélkül köszöntö meg. Most vesz még öt darab katona-lapot, egy tintaceruzát és vi-k-szot. Sietve megy a fal mellett és nem köszön senkinek, mert nullással nyiratta le a haját és csak most látszik, hogy eláll a füle...

Szerkesztői üzenetek

B. A. Társasutazást mi nem rendezünk. Felvilágosítást bármelyik brassói utazási iroda adhat. Levelét átadtuk az egyik-nek, megválaszolás, illetőleg ajánlattétel végett.

G. Ignác, San Simón. Szíveskedjék a buka-resti építési jutalomkötvény címét és adatait eredeti szövegében leírni. A bécsi kötvények-re vonatkozólag adja meg a kibocsátási évet, mert ilyen sorsjegy éppen nyolcféle van.

Ch. P., Déva. A bucaresti, bécsi és a hol-land nyereménykötvény eddig nem nyert.

C. D., Déva. A kéredezett számok nem nyer-tek.

Primăria Municipiului Brasov
No. 7296—1934

Serv. Economic.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY

Ezennel közhírré tesszük, hogy f. é. május hó 23-án, d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban nyilvános ár-lejtés fog tartatni a községi utak jókar-ban tartására szükségelt 4200 tonna vul-kanikus kőzetből készült tört kavics szállítása vegett (granit, bazalt, trachit, andezit.)

Az árlejtésen olyan kőbányák tulaj-donosai vehetnek részt, amelyekben a fent nevezett anyag készül.

Az ideiglenes óvadék a szállítás érté-kének 5 százaléké, amely a kiindulási állomáson vagonba rakva ajánlandó.

A közelebbi feltételek a városi mér-nöki hivatalban megtekinthetők.

A szállítás időpontja a végleges oda-átéléstől számított 60 nap.

Brassó, 1934 április 16

Comisia Interimară:

Presedinte: Secretar General:
Dr. F. Bogdán mp. Socaci mp.

WIENER CHIC-nél

Brassó, Kapu utca 24.

felvétetik azonnalra:

2 ügyes masamódiéány,
2 tanulóéány,
1 kifutóéány.

Száraz dió, juhar-, hárs-,
éger-, nyár- és gőzöltbukk-
deszkát vagonkételekben vásárol:

Székely és Réti

TARGU-MUREŞ.

ANYA- NYELVUNK

A helyes és tisztá

magarság KEZEL-

KÖNYVE Idegen-

szavak szótára

SZERKESZTELTE KACSO SANDOR.

Ára 40 lej, postán küldve portóra 10 lej
küldendő be. Utánvétellel 60 lej — Kapható a
Brassói Lapok Könyvosztályában

Természeles gyógymód és táplálkozás

A legmagasabb életbölcesség könyve —
a biztos egészség és magas életkor elnye-
résének útmutatója.

Dr. Bucsaný Gyula egészségügyi tanácsos fő-
orvos — a modern természetes gyógymódok ut-
törője és mesiere — négy évtizedes tapaszt-
alatai aapián írta meg tömörvén, mindnyájunk
legnekülönözhető tanácsadóját.

Ára 120.— Lei

Megrendelhető a Brassói Lapok Könyv-
osztályában, Brassó, Kapu utca 56—58 az
udvarban — Vidékre a portói tejeszámítjuk.

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. DAVID
GYORGY féle nagy

KÉZI SZÓTÁR

Részenként több mint 24 ezer címszót tar-
talmaz. Román Magyar részűlve 60. — II. Ma-
gyar-Román részűlve 60 — a két rész együtt
köte egész vászon kötésben 150 — lej; díszes
főbőr-kötésben 240 — lej

LILIPUT ZSEBSZÓTÁR

2 rész ára 60 — lej

Kapható minden könyvkereskedésben. Kiadta a
BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

Ez az a könyv, amely 18 kultur-
nyelvre lefordítva a legszenzá-
ciósabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről,
lelkéről, nemi életéről és ero-
tikájáról 2 kötetben.

Írta: Dr. BAUER A BERNHARDT
orvosnár

Az egyes kötetek 450—450 oldal ter-
delemben jelennek meg, nagy Lexikon
alakban ára az egész műnek 400 lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizeten-
dők. Támpéldányt nem adunk

Állást keres

Német, intelligens nevelőnő,
elsőrendű bizonyítványokkal,
román, francia, görög, magyar
nyelvismeretekkel, csakis elő-
kelő családban alkalmazást
keres. Ajánlatok „Megbízható”
jellegre a kiadóhivatalba ké-
retnek. 11772

Egyedülálló nőnek vagy fér-
finek gondozását örökségért
vagy fizetésért vállalom. Cím
11728 szám alatt a kiadóban.

2 napos

Autó- kirándulás a GYILKOSTÓHOZ

április 22—23-án. Jelent-
kezni 20 ikáig, péntek estig
az EUROPA menetjegyi-ro-
dában. Brassó. (Korona
szálló épületében).

Állást nyer

Mindenes szakácsnő uriház-
hoz kerestetik, azonnali belé-
pésre. Brassó, Regela Carol,
(volt Kapu-utca) 58. II. eme-
let. 378

Jómegjelenésű cipőkereske-
dősegéd, megfelelő referen-
ciákkal azonnalra kerestetik.
József Emil, Targu-Mureş.

11774

Magastörzsű rózsákat,

gyümölcs- és sétányfákat, fenyőket, virágcserejéket stb. szállít
a legjobb minőségben

Ambrosi, Fischer és Tsai rt.

A'ud, jud. Alba.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulaidonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brasov—Brassó.